



Valsts augu
aizsardzības dienests

GADA PĀRSKATS 2017

Saturs

1. Darbības vispārējs raksturojums	4. lpp.
2. Personāls	12. lpp.
3. Darbības rezultāti	13. lpp.
3.1. Agroķīmija	13. lpp.
3.1.1. Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites uzraudzība	13. lpp.
3.1.2. Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība	15. lpp.
3.1.2. Augšņu agroķīmiskā izpēte	16. lpp.
3.1.4. Agroķīmijas laboratorija	18. lpp.
3.2. Sēklu aprites uzraudzība	21. lpp.
3.2.1. Sistēmas darbības pārbaudes	21. lpp.
3.2.2. Nacionālā sēklu kontroles laboratorija	22. lpp.
3.2.3. Sēklu sertifikācija un šķirņu aizsardzība	24. lpp.
3.3. Augu aizsardzība	27. lpp.
3.3.1. Augu aizsardzības līdzekļu reģistrācija	27. lpp.
3.3.2. Augu aizsardzības līdzekļu uzraudzība	30. lpp.
3.3.3. Kultūraugiem kaitīgo nekarantīnas organismu monitoring un prognozēšana	37. lpp.
3.4. Augu karantīna	38. lpp.
3.4.1. Pamatinformācija	38. lpp.
3.4.2. Pārbaudes konkrētu karantīnas organismu klātbūtnes noteikšanai	41. lpp.
3.4.3. Pārbaudes stādaudzētavās	44. lpp.
3.4.4. Augu pases un etiķetes	46. lpp.
3.4.5. Latvāņu izplatība	47. lpp.
3.4.6. Importa un eksporta kravu kontrole	47. lpp.
4. Sabiedrības informēšana	50. lpp.

Pārskatā izmantotie saīsinājumi

AAI—	Augsnes agroķīmiskā izpēte
AAL—	Augu aizsardzības līdzeklis
AREI—	Agroresursu un ekonomikas institūts
BIOR—	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts
CPVO—	Kopienas augu šķirņu birojs
CSP—	Centrālā statistikas pārvalde
EK—	Eiropas Komisija
EPNI—	Eiropas pārtikas nekaitīguma iestāde
EP—	Eiropas Padome
EPPO—	Eiropas un Vidusjūras augu aizsardzības organizācija
EPS—	Lauku atbalsta dienesta Elektroniskās pieteikšanās sistēma
ES—	Eiropas Savienība
ESCAA—	Eiropas sēkļu sertifikācijas institūciju asociācija
ĢMO—	ģenētiski modificēts organisms
ICSM—	Vispārējā informatīvā atbalsta sistēma
ISPM—	Fitosanitāro pasākumu starptautiskais standarts
ISTA—	Starptautiskā sēkļu kontroles asociācija
ĪJT—	īpaši jutīgā teritorija
KIeM—	koksne un koksnes iepakojamais materiāls
LAD—	Lauku atbalsta dienests
LLKC—	SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"
LLU—	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LAPK—	Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss
LIZ—	lauksaimniecībā izmantojamās zemes
ML—	Mēslošanas līdzeklis
MK—	Ministru kabinets
NAŠP—	Nacionālā augu šķirņu padome
NFL—	VAAD Nacionālā fitosanitārā laboratorija
NSKL—	VAAD Nacionālā sēkļu kontroles laboratorija
KUVIS—	Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēma
OECD—	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
PVD—	Pārtikas un veterinārais dienests
THC—	tetrahidrokanabinols
UPOV—	Starptautiskā jauno augu šķirņu aizsardzības organizācija
VAAD—	Valsts augu aizsardzības dienests
VPR—	Valsts plānošanas reģions
VZD—	Valsts zemes dienests
ZM—	Zemkopības ministrija
WIPO—	Pasaules intelektuālā īpašuma organizācija

1. Darbības vispārīgs raksturojums

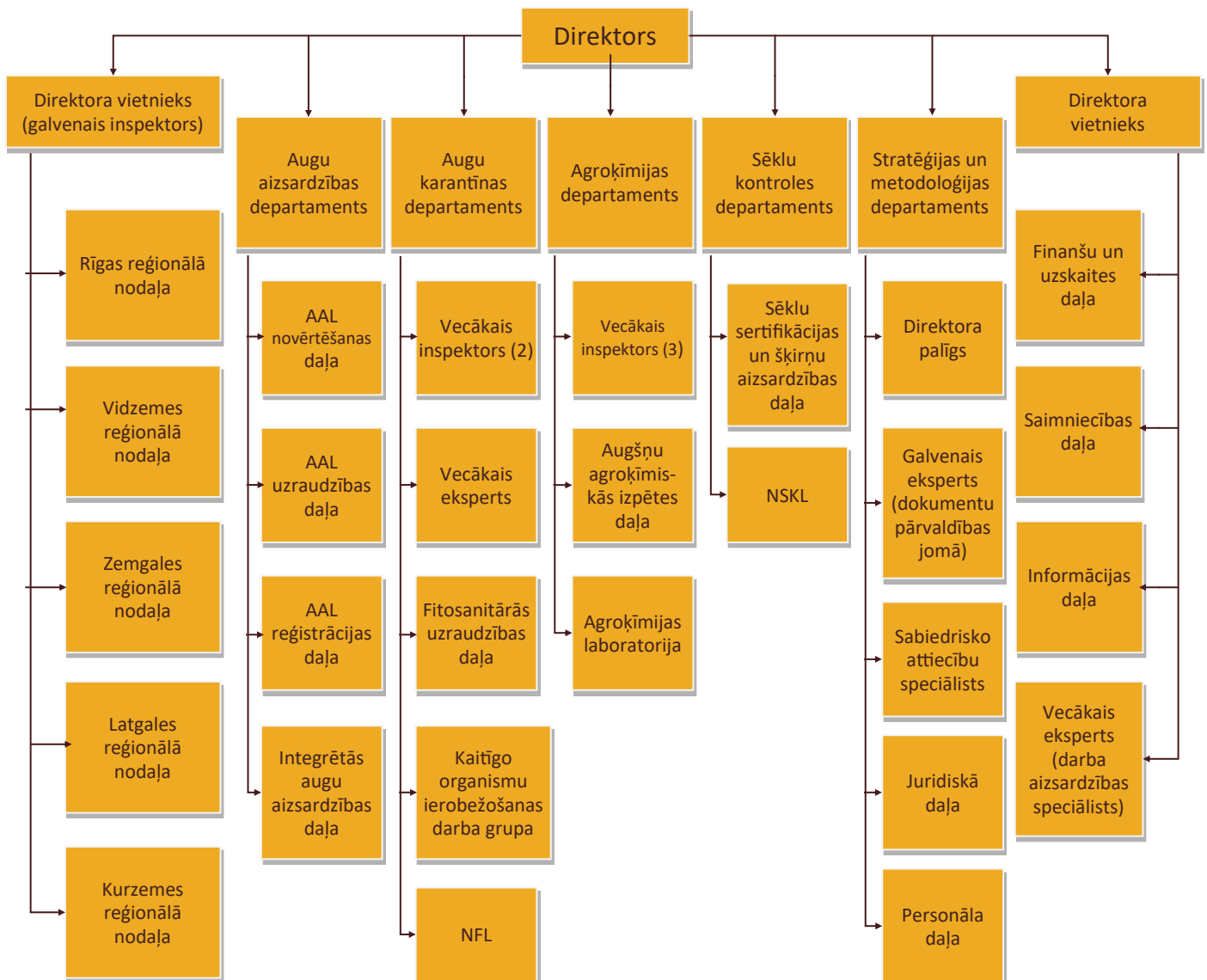
Mērķis

VAAD ir tiešās valsts pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku augu aizsardzības, sēkļu aprites, mēslošanas līdzekļu aprites un selekcionāru tiesību aizsardzības jomā un Zemkopības ministrijas pārraudzībā darbojas visas Latvijas sabiedrības interesēs.

VAAD veic valsts deleģētās funkcijas, kas aptver agronomiskos procesus no augsnes līdz ražai un sekmē augu un mežu veselību, radot priekšnoteikumus produkcijas starptautiskajai tirdzniecībai.

VAAD mērķis ir nodrošināt valsts fitosanitāro drošību, augu un augu produktu eksportu un ilgtspējīgu augsnes auglību, veicot efektīvus uzraudzības un kontroles pasākumus.

Struktūra



Uzdevumu izpilde

VAAD atbilstoši funkcijām un darbības rādītājiem 2017. gadā:

- 1) Nodrošināja uzraudzību un kontroli augu karantīnas jomā, lai sek-mētu Latvijas produkcijas eksportu, reeksportu un tranzītu gan uz tre-šajām, gan ES valstīm;
- 2) Lai nodrošinātu nepārtrauktu eksporta un reeksporta kravu plūsmu, Rīgā darbojās diennakts fitosanitārās kontroles punkts lidostā „Rīga”, tikai pēc komersantu iepriekšēja pieprasījuma kravu kontrole tiek no-drošināta ārpus VAAD noteiktā darba laika Liepājā, Ventspilī, Daugav-pilī;
- 3) Aktīvi piedalījās ES Padomes *Roosendaal* darba grupas sanāksmēs, lai nodrošinātu veiksmīgu augu un augu produktu eksportu uz Krievi-jas Federāciju;
- 4) Veica karantīnas organismu monitoringu un uzraudzību;
- 5) Īstenoja EK līdzfinansētu „Kaitīgo organismu un augiem bīstamo organismu apsekojumu programmu”. Programmā tika iekļauti 34 kaitī-go organismu apsekojumi un diagnostika, kas ļauj savlaicīgi konstatēt kaitīgos organismus, kas var radīt risku lauksaimniecībai, mežkopībai, apkārtējai videi;
- 6) Veica pavairojamā materiāla atbilstības fitosanitārajām un kvalitā-tes prasībām pārbaudi reģistrētajās saimniecībās;
- 7) Nodrošināja aprītē esošo ML atbilstības normatīvo aktu prasībām uzraudzību;
- 8) Saskaņā ar MK 2009. gada 12. augusta rīkojumu Nr. 558 apstipri-nātajām integrētās augu aizsardzības pamatnostādnēm 2009-2015. gadam, veica pasākumus integrētās augu aizsardzības sistēmas izvei-došanai;
- 9) Nodrošināja profesionālo AAL lietotāju, konsultantu un izplatītāju apmācību sistēmas un jaunās smidzinātāju uzraudzības sistēmas piln-veidošanu;
- 10) Turpināja darbu pie kaitīgo nekarantīnas organismu brīdinājuma sistēmas pilnveidošanas un atspoguļošanas mājaslapā;
- 11) Lai nodrošinātu EP un Padomes Regulas Nr.1107/2009 par AAL laišanu tirgū, ieviešanu, kas būtiski maina AAL reģistrācijas sistēmu, VAAD iekļāvās AAL zonālajā reģistrācijas sistēmā, t.i., AAL izvērtēja Ziemeļu zonā un uz šī novērtējuma pamata citas valstis zonā (Lietuvā, Latvijā, Igaunijā, Dānijā, Somijā, Zviedrijā) pieņema lēmumu par AAL reģistrāciju savā valstī;
- 12) Pārstāvēja Latviju Eiropas Kopienas vienotajā darbīgo vielu novēr-tēšanas procedūrā, kā ziņotājvalstij sagatavojot un iesniedzot Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādē darbīgās vielas zoksamīda riska novērtē-jumu, veicot darbu pie novērtējumu izstrādes vēl divām darbīgajām vielām *metrafenons* un *nikosulfurons* un veicot darbu pie apstiprinošo datu novērtējuma izstrādes darbīgajai vielai tējas koka eļļas ekstrakts, kā arī kā līdzziņotājai dalībvalstij sniedzot komentārus par darbīgās vielas *trineksapaks* riska novērtējumu;
- 13) Nodrošināja AAL lietošanas un izplatīšanas kontroli un uzraudzību;
- 14) Nodrošināja Ziemeļvalstu sēkļu padomes sanāksmes norisi Latvijā;
- 15) Realizēja Apvienoto Nāciju Pārtikas un Lauksaimniecības organizā-

cijas (FAO) projektu „Azerbaidžānas Republikas Karantīnas ekspertīžu centru ekspertu mācības”;

16) Realizēja Apvienoto Nāciju Pārtikas un Lauksaimniecības organizācijas (FAO) projektu „Uzbekistānas Republikas Valsts Augu karantīnas inspekcijas darbinieku apmācība par fitosanitārajām prasībām starptautiskajā tirdzniecībā”;

17) Uzsāka īstenot Twinning projektu „Ukrainas tiesību aktu augu aizsardzības un augu veselību jomā tuvināšana ar ES tiesību aktiem un ar tām saistīto kontroļu un laboratorijas pakalpojumu stiprināšana” UA/12 ENPI HE 01 16 (UA/54);

18) Uzsāka īstenot Twinning projektu „Atbalsts Kosovas augkopības produkcijas ražošanas un augu aizsardzības sistēmas kapacitātes stiprināšanai” KS 15 IPA AG 01 16”;

19) Nodrošināja uz klientu orientētu pakalpojumu sniegšana sēklu un augu šķirņu aprites jomā, ievērojot normatīvo aktu prasības;

20) Saskaņā ar MK 2013. gada 17. decembra noteikumiem Nr.1524 „Noteikumi par valsts atbalstu lauksaimniecībai”, valsts atbalsta ietvaros nodrošināja augsnes minerālā slāpekļa monitoringu, un, lai, palielinātu labības, kartupeļu, lopbarības augu, eļļas un šķiedraugu kvalitatīvu sēklu sagatavošanu un izmantošanu, ievērojot EK 2006. gada 15.decembra Regulu (EK) Nr. 1857/2006, VAAD 2017.gadā sniedza subsidētus pakalpojumus sēklaudzētājiem, saskaņā ar Regulu Nr.1408/2013, ievērojot normatīvajos aktos par lauksaimniecības nozarē piešķiramā *de minimis* atbalsta administrēšanu un uzraudzību noteiktās prasības;

21) Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam atbalsta pasākuma „Tehniskā palīdzība” ietvaros īstenoja šādus pasākumus:

- pārbaužu nodrošināšana savstarpējās atbilstības prasību izpildei vides jomā uzraudzībai mēslošanas plāniem un to dokumentācijai īpaši jutīgajās teritorijās, kā arī kontroles savstarpējās atbilstības prasību izpildei AAL lietošanas jomā un integrētās augu audzēšanas sistēmas ietvaros,
- integrētās augu aizsardzības principu ieviešanas nodrošināšana, kaitīgo organismu monitoringa veikšana,
- KUVIS pilnveidošana, izveidojot augu šķirņu reģistru.

22) Ieviesa Valsts pārvaldes darbinieku novērtēšanas sistēmu (NEVIS). Sistēmā tiek definēti mērķi un uzdevumi, kā arī tiek vērtēti katra darbinieka sasniegtie rezultāti.

Finanses

Būtiskākās pārmaiņas darbībā un to ietekme uz finanšu rezultātiem

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, likumā „Par valsts budžetu 2017. gadam” noteiktas budžeta programmas (apakšprogrammas) un finansējums to īstenošanai saskaņā ar noteiktajiem darbības rādītājiem, kas raksturo mērķa sasniegšanas izpildi.

Programmas 27.00.00 „Augu veselība un augu aprites uzraudzība” ietvaros, apakšprogrammas 21.01.00. “Valsts atbalsts lauksaimniecības

un lauku attīstībai” ietvaros, apakšprogrammas 65.20.00. „Tehniskā palīdzība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) apgūšanai (2014-2020)”, apakšprogrammas 70.06.00. „Izdevumi citu Eiropas Savienības politikas instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai” pasākumā „Apvienoto Nāciju Pārtikas un Lauksaimniecības organizācijas projekta „Azerbaidžānas Republikas Karantīnas ekspertīžu centru ekspertu mācības” realizācijai, ” pasākumā „Apvienoto Nāciju Pārtikas un Lauksaimniecības organizācijas projekta „Uzbekistānas Republikas Valsts Augu karantīnas inspekcijas darbinieku apmācība par fitosanitārajām prasībām starptautiskajā tirdzniecībā” realizācijai, pasākuma „Kaitīgo organismu un augiem bīstamo organismu apsekojumu klātbūtnes programma” īstenošanai kopumā 2017.gadā izlietoti **6 670 380 eiro.**

2017. gadā no EK saņemti 98 291 eiro par Kaitīgo organismu un augiem bīstamo organismu apsekojumu klātbūtnes programmas īstenošanu 2016. gadā, kas tika atmaksāta valsts budžetā, kā arī no Apvienoto Nāciju Pārtikas un Lauksaimniecības organizācijas tika saņemti 8426 eiro par projekta „Azerbaidžānas Nacionālā augu aizsardzības dienesta un Laboratorijas ekspertu mācības par Starptautiskās augu aizsardzības konvencijas īstenošanu” realizāciju 2016.gadā, kas 2017.gadā atmaksāti valsts budžetā.

2017. gada decembrī FAO pārskaitīja VAAD 7000 eiro kā galīgo maksājumu par projekta „Azerbaidžānas Republikas Karantīnas ekspertīžu centru ekspertu mācības” realizāciju 2017.gadā. Līdzekļi tika pārgrāmatoti kontā “Budžetā neplānotie līdzekļi to iekļaušanai valsts budžetā” un 2018. gadā tos paredzēti virzīt atmaksai valsts budžetā.

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2016. gada izpilde	2017. gadā	
			Apstiprināts likumā	Izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	5449062	7089561	7069039
1.1.	dotācijas	3367753	3421134	3421134
1.2.	maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	1999026	3593320	3588707
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	82283	42107	26520
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
1.5.	transferti	0	33000	32678
2.	Izdevumi (kopā)	5278240	7642916	6670380
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	4579687	6954789	5982276
2.1.1.	kārtējie izdevumi	4506342	5900278	4927765
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	1046085	1046085
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	73345	8426	8426
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	698553	688127	688104

Programma 27.00.00
„Augu veselība un
augu aprītes
uzraudzība”

2017. gadā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem, salīdzinot ar iepriekšējā gadu, palielinājušies par 1 589 681 eiro (79,5%), jo uzsākti divi starptautiski *Twinning* projekti.

Izvērtējot maksas pakalpojumus, **būtiskākās maksas pakalpojumu pozīcijas** 2017. gadā, ieņēmumi:

- 597920 eiro no projekta „Atbalsts Kosovas augkopības produkcijas ražošanas un augu aizsardzības sistēmas kapacitātes stiprināšanai”;
- 1142857 eiro no projekta „Ukrainas tiesību aktu augu aizsardzības un augu veselību jomā tuvināšana ar ES tiesību aktiem un ar tām saistīto kontroļu un laboratorijas pakalpojumu stiprināšana”;
- 1847930 eiro par sniegtajiem maksas pakalpojumiem saskaņā ar cenrādi, no tiem:
 - 1294949 eiro par sniegtajiem pakalpojumiem fitosanitārajā jomā;
 - 254062 eiro par augšņu agroķīmisko izpēti un mēslošanas līdzekļu paraugu analīzēm;
 - 230198 eiro par AAL reģistrāciju;
 - 68721 eiro par sniegtajiem pakalpojumiem sēklu kontroles jomā

Savukārt ieņēmumi par maksas pakalpojumiem, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājušies par

- 151196 eiro, tā kā samazinājies eksporta kravu apjoms graudiem, spraukumiem, zāgmateriāliem, zāģbaļķiem, līdz ar to samazinājušies nepieciešamība pēc fitosanitārajām pārbaudēm un sertifikātiem.

Izdevumu izpilde 2017. gadā ir 5 755 506 eiro. Salīdzinot ar iepriekšējā gada izpildi, kopējie izdevumi palielinājušies par 1 428 329 eiro jeb 33 %.

2017. gadā saskaņā ar EP un Padomes Regulu (EK) Nr.1185/2009 CSP organizēja lauku saimniecību apsekojumu par pesticīdu pielietošanu lauksaimniecības kultūrām. VAAD inspektori 2017. gada septembrī, oktobrī, novembrī un decembrī apsekoja 4000 lauku saimniecības, vācot datus par pesticīdu izmantošanu graudaugu kultūrām, lopbarības pupām un rapsim. Šim nolūkam transfertu veidā VAAD tika piešķirts finansējums 32 678 eiro apmērā.

Pārskata periodā VAAD kopumā no budžeta programmām un apakšprogrammām veicis kapitālos ieguldījumus 688 104 eiro apmērā.

Lai nodrošinātu NFL, NSKL, Agroķīmijas laboratorijas uzturēšanu atbilstoši akreditācijas prasībām, 2017. gadā iegādātas laboratoriskās iekārtas par 330 949 eiro.

Pārskata periodā turpinās datortehnikas un biroja iekārtu iegāde atbilstoši datortehnikas atjaunošanas plānam. Datortehnika un biroja tehnika 2017. gadā iegādāta par 26 731 eiro.

2017.gadā iegādāti 16 jauni transportlīdzekļi nozares specifisko funkciju veikšanai 298 704 eiro apmērā.

Pārskata periodā iegādāti saimniecības pamatlīdzekļi 31 720 eiro apmērā (kondicionēšanas sistēmas, laboratorijas specializētās mēbeles).

Salīdzinot ar 2016. gadu, pamatā nav mainījušās VAAD noteiktās funkcijas un pamatuzdevumi.

Ļoti būtiskas pārmaiņas VAAD darbībā, kas būtu ietekmējušas finanšu rezultātus pārskata gadā, nav notikušas.

Prioritātes 2018. gadam:

Paredzamie pasākumi
un notikumi, kas
varētu ietekmēt
VAAD darbību
nākotnē

- 1) Saskaņā ar politikas plānošanas dokumenta projektā „Latvijas rīcības plāns augu aizsardzības līdzekļu ilgtspējīgai izmantošanai 2018.–2020. gadam” ietvertajiem pasākumiem un atbilstoši piešķirtajam finansējumam VAAD nodrošinās pētījumu par kultūraugu kaitīgo organismu kritiskajiem sliekšņiem;
- 2) Lai 2018. gadā ieviestu direktīvu par AAL ilgtspējīgu lietošanu un Latvijā ieviestu integrēto augu aizsardzību, VAAD gatavos priekšlikumus normatīvajiem aktiem par integrētās augu aizsardzības principiem un prasībām;
- 3) VAAD turpinās pilnveidot kultūraugiem kaitīgo organismu novērošanas sistēmu, pilnveidos izveidoto profesionālo AAL lietotāju, konsultantu un izplatītāju apmācību sistēmu, jauno smidzinātāju uzraudzības sistēmu;
- 4) VAAD turpinās izstrādāt sistēmu, lai profesionālo AAL lietotāju vidū veicinātu Latvijā audzējamu kultūraugu audzēšanas vadlīniju konkrētām kultūraugu sugām brīvprātīgu īstenošanu, sekmēs vadlīniju ieviešanu demonstrējumu saimniecībās;
- 5) VAAD turpinās pārstāvēt Latviju Eiropas Kopienas vienotajā darbīgo vielu novērtēšanas procedūrā - pabeigs un iesniegs Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādē (EFSA) darbīgo vielu *metrafenons* un *nikosulfurons* riska novērtējumus un darbīgās vielas tējas koka eļļas ekstrakts apstiprinošo datu novērtējumu, uzsāks maksimāli atļauto atliekvielu līmeņu novērtējumus darbīgajām vielām *zoksamīds* un *piriofenons*, kā arī darbīgās vielas kvarca smiltis riska novērtējuma izstrādi;
- 6) VAAD turpinās iesaistīties Baltijas - Ziemeļvalstu kopprojektā Ziemeļu zonas ietvaros par AAL reģistrāciju savstarpējo atzīšanu. Lai uzturētu ekspertu kvalitāti, iegūtu zināšanas un pieredzi, 2018. gadā darbinieki aktīvi piedalīsies starptautiskos semināros, sanāksmēs, darba grupās;
- 7) VAAD turpinās veikt kontroles savstarpējās atbilstības prasību izpildei vides jomā uzraudzībai mēslošanas plāniem un to dokumentācijai īpaši jutīgajās teritorijās, kā arī AAL lietošanas uzraudzībā;
- 8) Izvērtējot iespējamo risku, 2018. gadā, lai pierādītu neatbilstošu AAL lietošanu, tiks ņemti kontroles paraugi AAL kvalitātes noteikšanai un paraugi augu un augu produktu analīzēm AAL atliekvielu noteikšanai, sevišķu uzmanību pievēršot glifosātu saturošo AAL lietošanas normatīvo aktu prasību ievērošanai graudaugu un rapša sējumos pirms ražas novākšanas;
- 9) VAAD turpinās uzraudzību un kontroli augu karantīnas jomā, nodrošinot Latvijas produkcijas eksportu, reeksportu un tranzītu gan uz trešajām, gan ES valstīm. Ņemot vērā, ka palielinās tirdzniecība ar augiem un augu produktiem starp ES dalībvalstīm, kā arī starp pasaules valstīm, nenodrošinot augu karantīnas organismu uzraudzību pienācīgā līmenī, var tikt apdraudēts Latvijas fitosanitārais stāvoklis, kas ilgtermiņā ietekmēs lauksaimniecības un mežsaimniecības ražošanu un konkurētspēju;
- 10) VAAD turpinās sistēmas izstrādi, lai Latvijā neieviestos jauni ka-

rantīnas organismi, rīcības plānu izstrādi, lai novērstu ES aktuālo karantīnas organismu ieviešanos Latvijā (piemēram, priežu koksnes ne-matode, Āzijas un citrusu ūsaiņi, *Xylella fastidiosa*);

11) VAAD 2018. gadā plāno īstenot Eiropas Kopienas līdzfinansēto Kaitīgo organismu un augiem bīstamo organismu klātbūtnes apsekojumu programmu;

12) VAAD darbosies EK darba grupās, virzīs priekšlikumus normatīvo aktu izstrādei Augu veselības regulas ieviešanai, izstrādās Rīcības plānu augu pasu sistēmas uzlabošanai, kā arī Rīcības plānu fitosanitārajai kontrolei pakļauto personu uzraudzībai, ņemot vērā izstrādātās risku analīzes;

13) Latvāņu ierobežošanas pasākumu veikšanas uzraudzība tiks nodrošināta, tikai izskatot iesniegtās sūdzības. 2018. gadā daļēji noteiktās teritorijās tiks veikta ar latvāņiem aizņemto platību uzmērīšana, lai kaut daļēji būtu iespējams konstatēt ar latvāņiem aizņemto platību izplatības attīstību;

14) VAAD pārstāvēs Latvijas intereses starptautiski par references laboratoriju sistēmu izveidošanu, lai nodrošinātu NFL kā references laboratorijas augu karantīnas jomā statusu;

15) VAAD nodrošinās uz klientu orientētu pakalpojumu sniegšanu sēklu un augu šķirņu aprites jomā, ievērojot normatīvo aktu prasības;

16) sēklu tirdzniecības vietu kontrole tiks veikta, reaģējot vienīgi uz iesniegtām sūdzībām;

17) VAAD veiks kaņepju THC monitoringu un sēklaudzēšanas prasību pārbaudes, lai nodrošinātu brīvprātīgā saistītā atbalsta shēmu par sertificētas sēklas ražošanu;

18) Lai nodrošinātu VAAD deleģēto funkciju izpildi un akreditācijas prasību ieviešanu NFL, tās siltumnīcā, NSKL, Agroķīmijas laboratorijā Lielvārdes ielā 36, Rīgā, tiks veikti nepieciešamie uzlabojumi ēkām, inženiertehniskām sistēmām. Tiks uzturēti ZM īpašumā un VAAD lietošanā nodotie nekustamie īpašumi. Tiks pārskatīts darbavietu izvietojums reģionālajās nodaļās, optimizējot adresu skaitu un telpu platību;

19) VAAD plāno meklēt papildu finansēšanas avotus pasākumā „veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” par administratīvās ēkas Lielvārdes ielā 36, Rīgā energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanu;

20) VAAD plāno aktīvi piedalīties ēnu ekonomikas apkarošanas pasākumu īstenošanā, veicot darbības saistībā ar nelegālu vai viltotu AAL tirdzniecības un lietošanas ierobežošanu, kā arī veiks darbības noziedzīgu nodarījumu atklāšanas sekmēšanā AAL aprites, sēklu aprites, ML aprites un augu karantīnas jomā;

21) VAAD aktīvi iesaistīsies EP darba grupu sanāksmēs, lai veicinātu jaunās augu veselības likumdošanas izstrādi, lai veicinātu jaunās likumdošanas izstrādi par oficiālo kontroļu veikšanu, Padomes darba grupas sanāksmēs, kas skar Starptautiskās augu aizsardzības konvencijas/Fitosanitāro pasākumu komisijas (IPPC/CPM) jautājumus, piedalīsies *Roosendaal* darba grupu sanāksmēs, lai nodrošinātu veiksmīgu augu un augu produktu eksportu uz Krievijas Federāciju;

22) Saskaņā ar piešķirto papildu finansējumu prioritāro pasākumu realizācijai VAAD 2018. gadā veiks pasākumus ar mērķi mazināt AAL

radīto risku un ietekmi uz cilvēku veselību un vidi, novērst ūdens un augsnes piesārņojumu no lauksaimnieciskas izcelsmes piesārņojuma, nodrošināt bioloģisko daudzveidību, tai skaitā, ĢMO nenonākšana apkārtējā vidē, veicināt augkopības produkcijas ražošanu un eksportu;

23) VAAD veiks pasākumus, kas saistīti ar jaunās Oficiālās kontroles regulas ieviešanu, uzlabojot iekšējās kontroles sistēmu, veiks kontroļu plānošanas kārtības pārskatīšanu, balstoties uz riska analīzi, veiks izmaksu pārskatīšanu;

24) VAAD 2018. gadā turpinās īstenot *Twining* projektu „Ukrainas tiesību aktu augu aizsardzības un augu veselību jomā tuvināšana ar ES tiesību aktiem un ar tām saistīto kontroļu un laboratorijas pakalpojumu stiprināšana” UA/12 ENPI HE 01 16 (UA/54);

25) VAAD 2018. gadā turpinās īstenot *Twining* projektu „Atbalsts Kosovas augkopības produkcijas ražošanas un augu aizsardzības sistēmas kapacitātes stiprināšanai” KS 15 IPA AG 01 16”;

26) VAAD 2018. gadā no ES Kohēzijas fondiem uzsāks īstenot projektu **“Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru”** Nr.5.4.2.2./17/I/002;

27) VAAD 2018. gadā uzsāks īstenot projektu INTERREG Baltijas jūras reģiona Eiropas Strukturālā programma 2014. – 2020. gadam „Uzlaboti kūtsmēslu standarti ilgtspējīgai barības elementu pārvaldībai un emisiju samazināšanai/Kūtsmēslu standarti (MANURE STANDARDS)”.

2019. gadā un turpmākajos gados

VAAD kā jaunās politikas turpinās 2018. gadā uzsāktos prioritāros pasākumus:

1. Pasākumi augkopības produkcijas ražošanas un eksporta produkcijas palielināšanai, paredzot līdzdalību jaunas augu veselības politikas izstrādē ES, pasākumu veikšana jaunās Augu veselības regulas ieviešanai, kā arī bīstamo augu karantīnas organismu - priežu koksnes nematodes, kas izraisa skujkoku masveida bojāeju, Āzijas un Citrusu ūsaiņa, *Xylella fastidiosa* izplatības ierobežošanas vai apkarošanas pasākumu īstenošanas programmu izstrādi;

2. Augsnes un dabas resursu ilgtspējīga izmantošana, izmantojot vidi saudzējošas tehnoloģijas augkopības jomā, tajā ietverot arī aktualizētajā Latvijas rīcības plānā AAL ilgtspējīgai izmantošanai 2018.–2020. gadam paredzētos pasākumus;

3. VAAD administratīvās kapacitātes palielināšana – atlīdzības palielināšana, laboratorijas iekārtu nomaiņa ar jaunākas paaudzes tehnoloģiskām iekārtām.

Būtiski riski un neskaidrie apstākļi

No VAAD personāla (kopā 203 amata vietas) 33% ir vecāki par 55 gadiem. 2017. gadā darba attiecības pārtraukuši 16 darbinieki, darba attiecības uzsākuši 20 darbinieki. Tā kā Latvijas augstskolas pietiekamā apjomā nenodrošina kvalificētus speciālistus atbilstoši dienesta darbības sfērām, pastāv risks, ka nenotiek atbilstoša paaudžu nomaiņa ar zināšanu nodošanu jaunajiem speciālistiem.

Ņemot vērā zemo vidējo atalgojumu, pastāv risks, ka spējīgie darbinieki atstāj darbu VAAD.

AAL reģistrācijas jomā strādājošajiem salīdzinājumā ar Ziemeļvalstu ekspertiem ir salīdzinoši zems atalgojums. Situācijā, kad VAAD ekspertiem būtu jākonkurē ar attiecīgo Ziemeļvalstu ekspertiem, VAAD būtu jāreaģē un jāpalielina atalgojums. EP un Padomes Regulas Nr.1107/2009 par AAL laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EK un 91/414/EK, nosaka, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir pietiekami daudz atbilstīgi kvalificētu un pieredzējušu darbinieku, lai efektīvi un iedarbīgi veiktu šajā Regulā paredzētos pienākumus.

Noslēdzot pārskata gadu, nav nokomplektēts nepieciešamais ekspertu sastāvs Augu aizsardzības departamentā, jo trūkst kvalificētu speciālistu, kuriem vēl jāiegūst nepieciešamās zināšanas praksē, kā arī atalgojums nav konkurētspējīgs ar privātstruktūrām. Tāpēc pastāv risks par nepieciešamo novērtējumu sagatavošanu noteiktos termiņos un paredzētajos apjomos.

2. Personāls

2017. gada nogalē VAAD bija 203 amata vietas, no tām 133 (65,5%) ierēdņu amata vietas un 70 (34,5%) darbinieku amata vietas, bet faktiskais vidējais nodarbinātā personāla skaits – 193.

2017. gadā VAAD kopumā uzsāka darba attiecības 22 darbinieki, no tiem civildienesta attiecības uzsāka 15 ierēdņi, savukārt darba tiesiskās attiecības – septiņi darbinieki. Pārskata gadā pirmo reizi ierēdņa statusu ieguvuši 15 darbinieki.

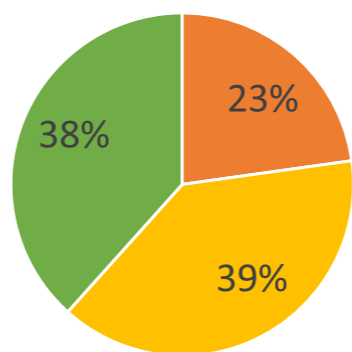
2017. gadā VAAD valsts civildienesta attiecības pārtrauca 10 ierēdņi un darba tiesiskās attiecības izbeidza septiņi darbinieki. Tajā skaitā trīs nodarbinātie pārtrauca darba attiecības ar VAAD, sasniedzot pensionēšanās vecumu. Personāla rotācijas koeficients pārskata gadā, vērtējot darba attiecības izbeigušo un uzsākušo darbinieku skaitu pret nodarbinātajiem, ir 0.2%.

Pēdējo piecu gadu laikā amata vietu skaits ir bijis nemainīgs – 203 amata vietas, no kurām 133 ierēdņu amata vietas un 70 darbinieku amata vietas.

VAAD darbinieku dzimumu sadalījums salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem palicis nemainīgs, VAAD kolektīvu galvenokārt veido sievietes, pārskata gada beigās VAAD strādāja 159 sievietes (82,4%) un 34 vīrieši (17,6%).

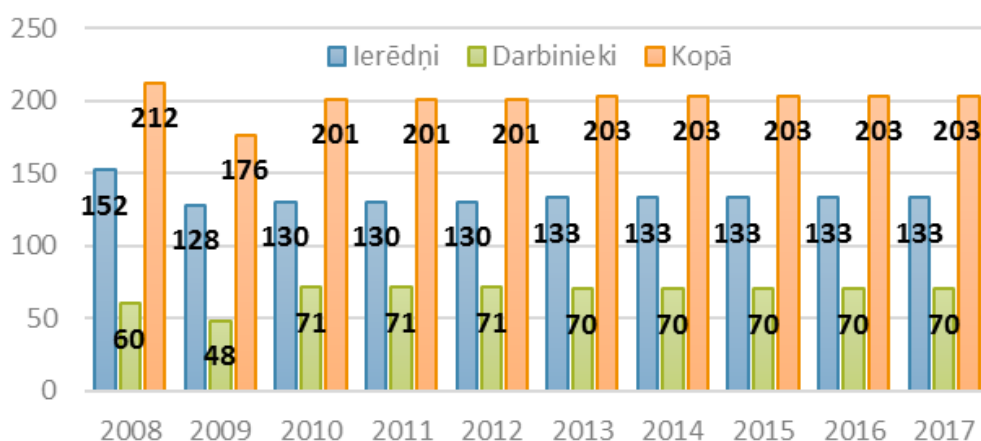
VAAD lielākais ir to darbinieku skaits, kuru vecums ir virs 50 gadiem, kas norāda uz kolektīva novecošanos, taču tajā pašā laikā tas arī nozīmē, ka darbu turpina pieredzējuši, profesionāli un lojāli speciālisti, kā redzams grafikā.

Darbinieku vecums



■ līdz 29 ■ 30 - 49 ■ virš 50

Darbinieku skaits



3. Darbības rezultāti

3.1. Agroķīmija

3.1.1.

Mēslošanas līdzekļu un substrātu aprites uzraudzība

ML un substrātu aprites uzraudzības prioritātes 2017. gada bija:

- ML un substrātu aprītē iesaistīto personu informēšana par normatīvo aktu prasībām, t.sk., attiecībā uz amonija nitrāta ML ar augstu slāpekļa saturu (28 un vairāk %);
- VAAD reģionālo nodaļu inspektoru apmācība un metodiska vadība;
- Sadarbība ar ML ekspertiem, izvērtējot netipiskus ML un substrāts;
- Līdzdarbība Ekonomikas ministrijas Tirgus uzraudzības iestāžu padomē un EK izveidotajā ML tirgus uzraudzības iestāžu darba grupā „AdCo Fertilizers”;
- Sadarbība ar ZM ML jomas nacionālo un ES normatīvo aktu izstrādē.

Pakalpojumi

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem personām, kas ražo, ievieš vai iepako ML un substrātus (izņemot ML, kas tiek ražoti un marķēti saskaņā ar regulu Nr.2003/2003, kā arī ML un substrātus, kas ir atzīti kādā no Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm), tie jāreģistrē KUVIS ML un substrātu valsts reģistrā vai jāsaņem attiecīga atļauja to ieviešanai un/vai tirdzniecībai.

Izsniegtās ML un SB reģistrācijas apliecības un atļaujas 2017. gadā

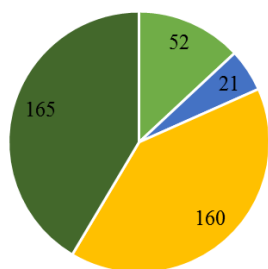
Darbības rezultatīvie rādītāji	Plāns	Izpilde	
	Skaitis	skaitis	%
Mēslošanas līdzekļu reģistrācija (apliecību skaits)	100	117	165
Substrātu reģistrācija (apliecību skaits)		48	
Atļaujas mēslošanas līdzekļu ieviešanai un tirdzniecībai (atļauju skaits)	20	21	105
Kopā:	120	186	155

2017. gadā reģistrēti 117 ML un 48 substrāti (165 % no plānotā) un izsniegta 21 atļauja (105 % no plānotā), kopā – 186 jeb 155 % no plānotā. 2016. gadā bija reģistrēti 299 ML (no tiem 182 substrāti) un izsniegtas 29 atļaujas, kopā – 328 jeb 230 % no plānotā. Pārskata gadā reģistrēto ML un substrātu skaits bija mazāks, bet tas skaidrojams ar to, ka 2016. gadā tika uzsākta substrātu reģistrācija un reģistrēti visi tobrīd aprītē esošie substrāti, un pārskata gadā reģistrācijai pieņemti jauni ML un substrāti.

ML, kas atbilst regulas Nr.2003/2003 prasībām un kurus ražotājs marķē kā „EK mēslošanas līdzeklis” (EK ML), nav jāreģistrē, bet saskaņā ar MK 27.01.2009. noteikumiem Nr.76 „Aprites uzraudzības un kontroles kārtība mēslošanas līdzekļiem ar marķējumu „EK mēslošanas līdzeklis”” jāiekļauj KUVIS uzskaitē. 2017. gadā uzskaitē pieteikti 160 EK ML, kas salīdzinājumā ar 2016. gadu ir par 18 EK ML mazāk. Šāds samazinājums skaidrojams ar to, ka lielākā daļa aprītē esošo EK ML pieteikti uzskaitē iepriekšējos gados.

Arī ML un substrāti, kuri atbilstoši normatīvajiem aktiem par ML un substrātiem ir ražoti vai laisti brīvā apgrozībā kādā no ES dalībvalstīm vai Turcijā vai kuri atbilstoši normatīvajiem aktiem par ML un substrātiem ražoti kādā no Eiropas Ekonomikas zonas valstīm, nav jāreģistrē, bet pēc personas iesnieguma un tam pievienoto dokumentu saņemšanas jāiekļauj KUVIS paziņoto ML un substrātu sarakstā. 2017. gadā sarakstā iekļauti 52 ML, kas ir par 51 ML mazāk, salīdzinot ar 2016. gadu.

KUVIS iekļautie ML un SB pēc to statusa 2017. gadā, skaits



■ Atzīts ■ Atļaujta ■ EK ML ■ Reģistrētie

No KUVIS iekļautajiem ML lielāko īpatsvaru veido reģistrētie ML un substrāti, nākamo - EK ML un mazāk - citās ES valstīs atzītie ML un substrāti. Ar atļaujām ievesto un/vai tirgoto ML īpatsvars ir salīdzinoši mazs.

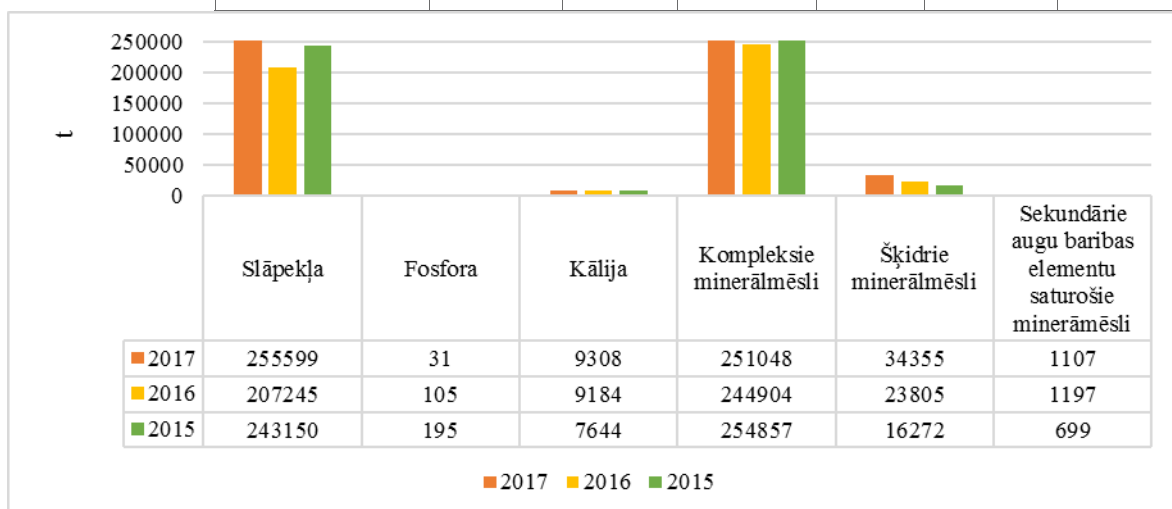
Saskaņā ar Mēslošanas līdzekļu aprites likumu ML un substrātu ievēdēji un ražotāji katru gadu līdz 31. janvārim VAAD iesniedz pārskatus par iepriekšējā gadā saražotajiem un ievestajiem ML vai sagatavotajiem to maisījumiem.

2017.gadā kopējais ievesto un ražoto ML apjoms, salīdzinot ar 2016. un 2015.gadu, palielinājies attiecīgi par 11 % un 8 %. Proporcioniāli lielākais īpatsvars ir minerālmēsliem (81 līdz 85 %) un kalpošanas materiāliem (13 līdz 15 %). Pārējo ML veidu īpatsvars ir ļoti neliels.

Ražoto un ievesto mēslošanas līdzekļu apjoms 2015.- 2017. gadā

ML veids	2017		2016		2015	
	t	%	t	%	t	%
Minerālmēsli	551977	83,81	487182	81,98	523374	85,52
Kalpošanas materiāli	98342	14,93	91247	15,35	84613	13,83
Organiskie un organominerālie ML	6601	1,00	13745	2,31	2472	0,4
ML speciālai izmantošanai	1429	0,22	1684	0,28	1194	0,2
Mikrobioloģiskie preparāti	60	0,01	174	0,03	183	0,03
Netipiski ML un augu augšanas veicinātāji	201	0,03	293	0,05	129	0,02
Kopā:	658610	100	594325	100	611965	100

Minerālmēsļu sadalījums pa veidiem, t



No minerālmēsliem lielāko īpatsvaru pārskata gadā, tāpat kā iepriekšējos gadus, veido slāpekļa un kompleksie minerālmēsli, attiecīgi 46% un 46% no visiem ML.

ML aprites pārbažu rezultāti

Darbības rezultatīvie rādītāji	Plāns, skaits	Izpilde,	
		skaits	%
ML aprites vietu kontrole (<i>pārbažu skaits</i>)	120	120	100
ML kvalitātes laboratoriskā testēšana (<i>paraugu skaits</i>)	80	80	100
Slēdzieni par ML kvalitātes atbilstību	80	104	130

Pārbaudes veiktas plānotajā apjomā. Arī ML kontroles paraugi ņemti plānotajā apjomā, bet kvalitātes atbilstības slēdzieni ir 130 % no plānotā, jo, konstatējot ML kvalitātes neatbilstību, jāveic atkārtota testēšana un kvalitātes atbilstības izvērtēšana.

No veiktajām 120 pārbaudēm 78 (65 %) ML tirdzniecība atbilda normatīvo aktu prasībām, bet 42 (35 %) konstatēti pārkāpumi, no tiem – 15 būtiski (ierosinātas APK lietas) un 27 maznozīmīgi. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu palielinājies būtisko pārkāpumu īpatsvars (2016. gadā - 7 %), tas saistīts ar to, ka daļa ML un substrātu tirgotāju nebija novērsuši iepriekšējos gados konstatētās neatbilstības.

Kvalitātes prasībām neatbilda 11 jeb 22 % no pārbaudītajiem reģistrētajiem ML un substrātiem, un seši jeb 20 % no pārbaudītajiem ML ar EK marķējumu, no kopējā pārbaudīto ML un substrātu skaita - 17 jeb 21 %.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, nekvalitatīvo ML un substrātu īpatsvars nedaudz palielinājies (2016. gadā - 15 %), tas skaidrojams ar to, ka 2017. gadā, izvērtējot riska faktorus, lielāka uzmanība pievērsta pelniem un organiskajiem ML un substrātiem.

3.1.2.

Mēslošanas līdzekļu lietošanas uzraudzība

2017. gadā bija plānotas 80 pārbaudes savstarpējās atbilstības pārvaldības (turpmāk—SA) prasību ietvaros ĪJT. Faktiski veiktas 84 pārbaudes jeb 105 % no plānotā. Papildu pārbaudes veiktas, lai pārliecinātos par normatīvo aktu prasību ievērošanu SA pārbaudēm atlasītajās saimniecībās ziemas periodā (pa sniegu).

Izvērtējot 2015.–2017. gada pārbažu rezultātus, jāsecina, ka SA prasības ievēro 71 līdz 76 % saimniecību (pārskata gadā šādu saimniecību bija par 5 % vairāk nekā 2016.gadā), maznozīmīgi pārkāpumi konstatēti 22 līdz 25 % saimniecību (pārskata gadā šādu saimniecību skaits, salīdzinot ar 2016. gadu, palielinājies par 3 %), bet būtiski pārkāpumi tiek konstatēti 2 līdz 4 % saimniecību.

Pārbaudes	2017. gads		2016. gads		2015. gads	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Bez pārkāpumiem	60	71	66	76	69	71
Būtiski pārkāpumi	3	4	2	2	4	4
Maznozīmīgi pārkāpumi	21	25	19	22	24	25
Pārbažu skaits, KOPĀ	84	100	87	100	97	100

Biežāk konstatētie būtiskie pārkāpumi - personas nebija novērsušas iepriekšējā gadā konstatētos maznozīmīgos pārkāpumus. Maznozīmīgie pārkāpumi (tāpat kā 2016. gadā) - nav veikta AAI vai augšņu analīzes pirmā gada nomas laukiem, ML plānu kopsavilkums nav iesniegts VAAD līdz 15. maijam. Būtiskie pārkāpumi – nav veikta AAI vai augšņu analīzes, saimniecībai nav mēslošanas plānu un mēslošanas plānu kopsavilkuma, nav novērti 2016.gadā konstatētie maznozīmīgie pārkāpumi.

Pārskata gadā bija plānotas 25 pārbaudes, pamatojoties uz iedzīvotāju sūdzībām, veiktas – 45 jeb 180 % no plānotā apjoma. Lielo pārbaužu skaitu nodrošina sabiedrības ieinteresētība vides aizsardzībā. Būtiskie pārkāpumi bija ML izkliede pa sniegu un sasalušu augsni, kā arī ML savlaicīga neieestrādāšana augsnē. Objektīvo sūdzību skaits ir līdzvērtīgs 2016. gadam – pārkāpumi tika konstatēti 30 % sūdzību gadījumumu.

Veicot ML lietošanas pārbaudes, pamatojoties uz iedzīvotāju sūdzībām, tikai 14 gadījumos jeb 30 % konstatēti prasību pārkāpumi. Būtiskie pārkāpumi saistīti ar ML izkliedi pa sniegu un sasalušu augsni, kā arī ML savlaicīgu neieestrādāšanu augsnē.

3.1.3.

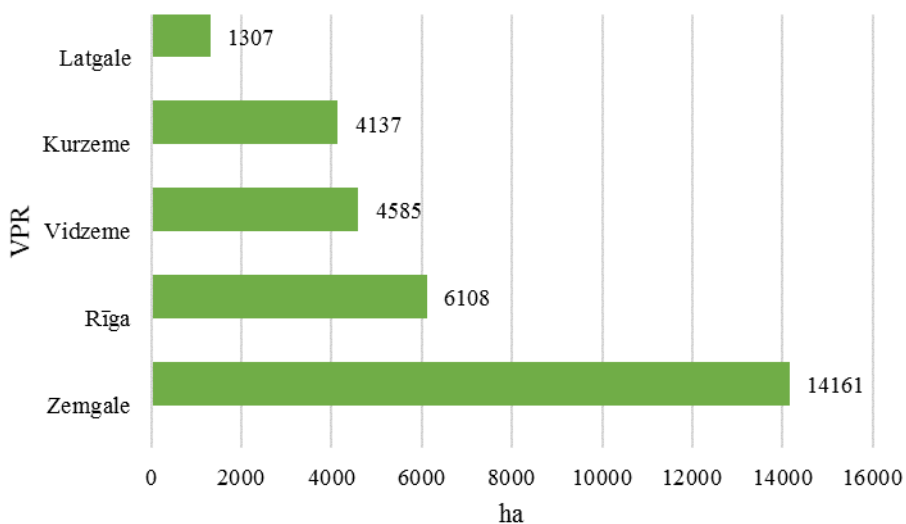
Augšņu agroķīmiskā izpēte

2017. gadā AAI veikta **358** saimniecībās ar kopējo platību **30 298 ha** (paņemts **6 921** augsnes paraugs).

AAI mērķis ir sniegt pakalpojumu konkrētai personai, nosakot tās apsaimniekoto augšņu auglības agroķīmiskos rādītājus, kā arī iegūto informāciju ievadīt un uzkrāt KUVIS AAI datu bāzē, lai valstiskā līmenī varētu vērtēt un analizēt situāciju par augšņu auglību un plānot ilgtspējīgas LIZ izmantošanas nodrošināšanas pasākumus.

2017. gadā veiktās augšņu agroķīmiskās izpētes apjoms ir ļoti atšķirīgs starp valsts plānošanas reģioniem. Gandrīz pusi no 2017. gada AAI apjoma veido Zemgales VPR lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas ir 14 161 ha jeb 47% no visas 2017. gadā pieteiktās platības. Mazākais pieteikto platību apjoms ir Latgales VPR - 1 307 ha jeb nepilni 4% no visas AAI platības. Vidēji lielās platībās AAI ir veikta Kurzemes, Vidzemes un Rīgas VPR, attiecīgi 4 137 ha, 4 585 ha un 6 108 ha jeb attiecīgi 14%, 15% un 20% no 2017. gadā pieteiktā kopējā izpētes apjoma.

AAI apjomi valsts plānošanas reģionos 2017. gadā, ha

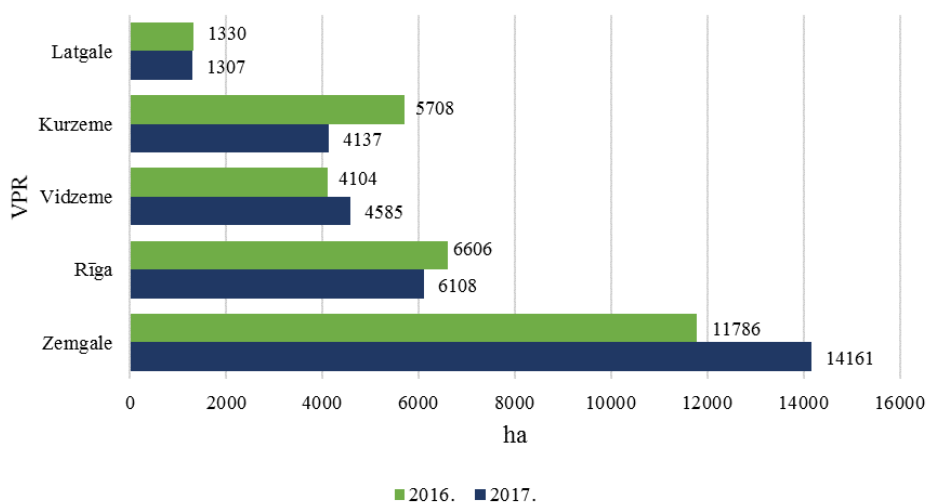


Salīdzinot 2017. gada AAI apjomu ar 2016. gadu, diviem VPR (Zemgalei un Vidzemei) kopējā platība, kurā veikta AAI, palielinājās, bet trim VPR (Kurzemei, Rīgai un Latgalei) tā ir samazinājusies.

Būtiskākās izmaiņas attiecībā uz platību palielinājumu, kurā veikta AAI, ir Zemgales VPR, kurā pieaugums vērojams par 2 375 ha jeb 17%, kā arī Vidzemes VPR tas palielinājies par 481 ha jeb 11%, salīdzinot ar 2016. gadu.

Attiecībā uz VPR, kuros 2017. gadā AAI ir veikta mazākā platībā, salīdzinot ar 2016. gadu, lielākās izmaiņas vērojamas Kurzemes VPR, jo tur 2017. gadā augšņu agroķīmiskā izpēte veikta par 1 571 ha jeb 38% mazākā platībā nekā 2016. gadā. Rīgas VPR platība, kurā 2017. gadā veikta AAI, ir samazinājusies par 498 ha jeb 8%. Pavisam neliels samazinājums ir Latgales VPR – par 23 ha jeb 2%, salīdzinot ar 2016. gadu.

AAI apjomu salīdzinājums 2016. un 2017. gadā pa VPR, ha



Kopumā, salīdzinot 2017. gadu ar 2016. gadu, AAI pieteikto LIZ apjoms ir palielinājies, bet pieteikto saimniecību skaits ir samazinājies. Pārskata gadā lauksaimnieki ir pieteikuši par 2,5% vairāk platību nekā 2016. gadā, bet saimniecību skaits ir samazinājies par 16,5%.

Rādītājs	2016. gads	2017. gads	%, salīdzinot ar 2016. gadu
AAI apjoms, ha	29 534	30 298	2,5%
Saimniecību skaits	417	358	-16,5%

Klientu apmierinātības pētījumi

Pārskata gadā tika veikta klientu aptauja, ietverot jautājumus par AAI pakalpojuma kvalitāti, personu informētību u.c. No klientiem tika saņemta un apkopota 151 aizpildīta aptaujas anketa.

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem no visiem klientiem agronomiskā izglītība ir 38%, tomēr, saņemot rezultātus, tikai 32% ir nepieciešams skaidrojums materiālu izmantošanā, bet tas nav nepieciešams 68%.

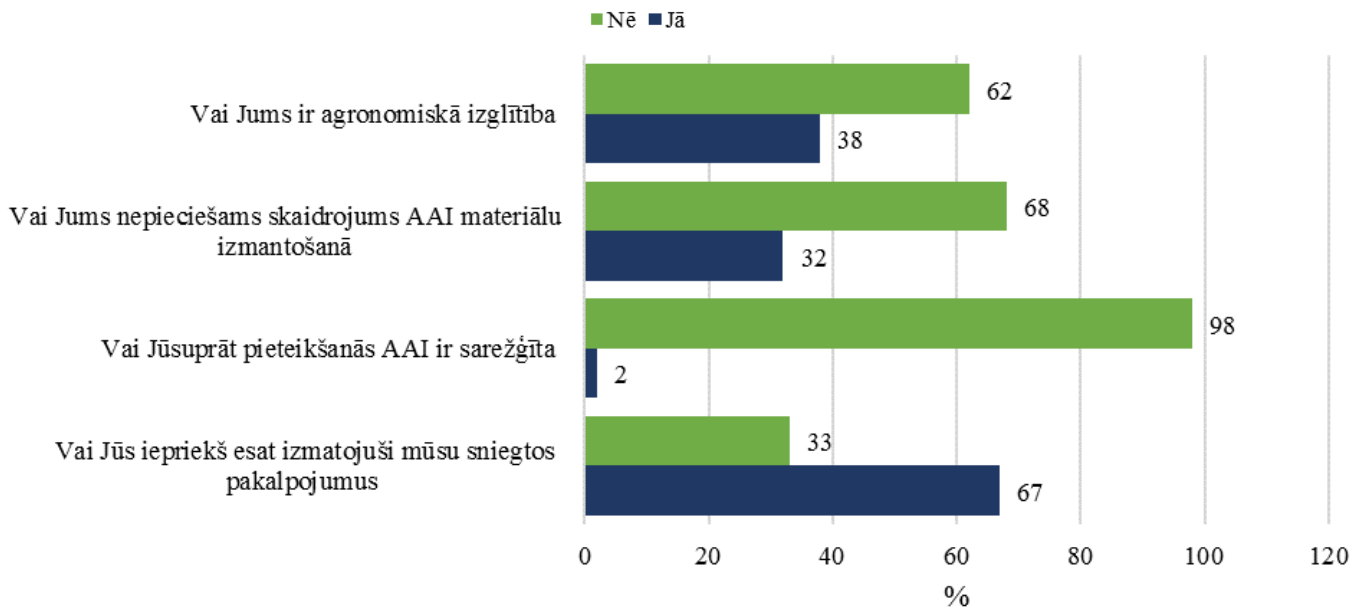
No visiem klientiem pieteikšanās pakalpojumam šķiet sarežģīta 2%, bet 98% tas nesagādā grūtības. Attiecībā uz to, vai klients iepriekš ir izmantojis VAAD sniegtos pakalpojumus, 67% to jau iepriekš ir izmantojuši, bet 33% to izmanto pirmo reizi.

Pārskata gadā 58% no klientiem augšņu agroķīmiskajai izpētei pieteicās, iesniedzot dokumentus papīra formātā un 42% - izmantojot ZM

portālā pieejamo e-pakalpojumu. Lielākā daļa klientu informāciju par AAI pakalpojumu ieguvuši no VAAD mājaslapas un apmeklējot seminārus lauksaimniekiem, attiecīgi 42% un 30%. 22% informāciju bija ieguvuši no citiem avotiem, 4% no bijušajiem VAAD klientiem, bet 2% - no plašsaziņas līdzekļiem.

95% klientu apmierina sniegtā pakalpojuma kvalitāte, 5% - daļēji apmierina. Attiecībā uz AAI darbu izpildes termiņiem - apmierina 92%, 8% daļēji apmierina. Pakalpojuma izmaksas atbilstošas šķiet 87%, bet 13% šobrīd tās ir par dārgu.

Atbildot uz jautājumu par precīzo lauksaimniecību, 36% neplāno ar to strādāt, 35% - plāno, bet 29% nav par to domājuši.



3.1.4.

Agroķīmijas laboratorija

Agroķīmijas laboratorija veic augšņu agroķīmisko īpašību rādītāju testēšanu un ML testēšanu.

Pārskata gadā laboratorija paplašināja akreditācijas sfēru ar minerālā slāpekļa noteikšanas metodi augsnē un ML - kopējo slāpekli, kā arī iegādājās šādas laboratorijas iekārtas un aprīkojumu:

- spektrofotometru bora un sēra vielu saturs noteikšanai;
- palīgierīci kratītāju (analizējamo rādītāju testēšanai augšņu paraugos);
- divus žāvskapjus – trauku žāvēšanai un mitruma noteikšanai testējamajos paraugos;
- svarus mēslošanas līdzekļu testēšanai;
- mineralizācijas iekārtu - mēslošanas līdzekļu testēšanai;
- augšņu malšanas dzirnavas organisko vielu testēšanai;
- dzirnavas „Pulverisette” - mēslošanas paraugu sagatavošanai;
- augšņu minerālā slāpekļa paraugu homogenizēšanas uztveršanas iekārtu.

Kopā augšņu analīzēm no individuālajiem klientiem 2017. gadā saņemti 417 pieteikumi. Salīdzinājumā ar 2016. gadu individuālo pieteikumu skaits palielinājies par 53. Skaita palielinājums saistīts ar to, ka

saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem un normatīvajiem aktiem par integrēto augu audzēšanu personas var izvēlēties – veikt AAI vai iesniegt paraugus analīzēm. Daļa lauksaimnieku izvēlas salīdzinoši lētāko variantu – augsnes analīzes.

2017. gadā laboratorija saņēma 385 AAI pieteikumus (lauksaimniekiem pakalpojumu sniedz VAAD AAI daļa), tas ir par 29 pieteikumiem mazāk nekā 2016. gadā.

Augsnes paraugu testēšana

Nosaukums	Pieteikumi augsnes analīzēm		Pieteikumi AAI		Kopā, skaits
	Skaitis	%	skaitis	%	
Paraugi	2092	23,3	6898	76,7	8990
Analīzes	8910	22,9	29966	77,1	38876
Analizētie rādītāji					
pH	1351	16,4	6898	83,6	8249
Organiskās vielas	1437	17,2	6898	82,8	8335
P ₂ O ₅	1295	15,8	6898	84,2	8193
K ₂ O	1294	15,8	6898	84,2	8192
Mg	627	34,2	1208	65,8	1835
Ca	592	53,6	512	46,4	1104
S-SO ₄	203	73,0	75	27,0	278
Cu	205	51,6	192	48,4	397
Mn	202	79,2	53	20,8	255
Zn	203	51,1	194	48,9	397
B	207	67,4	100	32,6	307
Fe	39	56,5	30	43,5	69
Na	1	9,1	10	90,9	11
N-NH ₄	624	100	0	0	624
N-NO ₃	630	100	0	0	630

AAI pieprasījums galvenokārt sastāv no augsnes paraugu pamatanalīzēm (pH, OV, P₂O₅ un K₂O) - 92,1%. Lauksaimnieki, kas veic augsnes analīzes, pamatanalīzes izvēlas salīdzinoši retāk (60,3%), biežāk tiek izvēlēta sekundāro un mikroelementu testēšana. Individuālo paraugu un analīžu skaits palielinās tāpēc, ka laboratorijai nostiprinās sadarbība ar zinātniskajām iestādēm, piemēram, ar LLU dažādu zinātnisko pētījumu projektu ietvaros.

Pārskata gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu analizēto paraugu skaits ir pieaudzis par 3,6 %. Proporcioniāli no tiem arvien lielāku īpatsvaru veido ārējo klientu iesniegtie paraugi augsnes analīzēm, to īpatsvars ir palielinājies no 10,1 % 2013. gadā līdz 23,3 % 2017. gadā.

Pārskata gadā tika izanalizēti 14 ML paraugi. Salīdzinot testēto paraugu skaitu pa gadiem, jāsecina, ka tam ir tendence samazināties, tomēr analīžu daudzums palielinās.

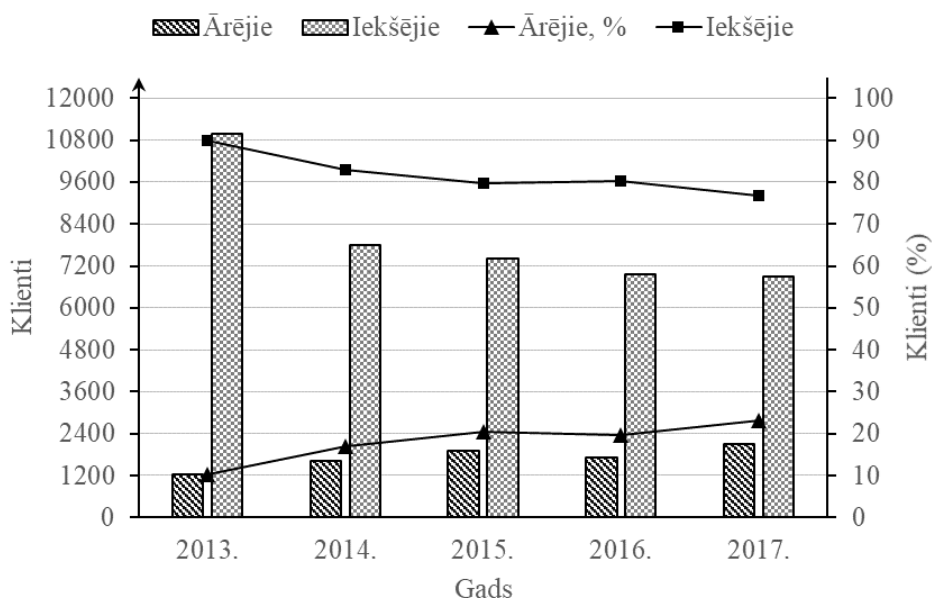
Mēslošanas līdzekļu testēšana

	2016.gads	2017.gads
Paraugi	15	14
Analīzes	80	98

Analizēto paraugu skaits, salīdzinoši piecu gadu periodā

Gads	Augsnes analīzes			AAI			Kopā, skaits	Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, %
	Skaits	%	Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, %	Skaits	%	Pieaugums salīdzinot ar iepriekšējo gadu, %		
2013.	1242	10,1	-	10996	89,9	-	12238	-
2014.	1606	17,1	29,3	7789	82,9	-29,2	9395	-23,2
2015.	1895	20,3	18,0	7424	79,7	-4,7	9319	-0,8
2016.	1712	19,7	-9,7	6965	80,3	-6,2	8677	-6,9
2017.	2092	23,3	22,2	6898	76,7	-1,0	8990	3,6

Klientu iesniegtie paraugi



Klientu apmierinātības pētījumi

Par 2017. gadu veikta klientu anketēšana, saņemtas aizpildītas 22 anketas. Aptaujātie klienti kopumā ir apmierināti ar laboratorijas darbu un tās sniegtajiem pakalpojumiem.

Saņemtas piecas anketas no uzņēmumiem. Pārsvārā uzņēmēji par laboratorijas sniegtajiem pakalpojumiem informāciju ieguvuši VAAD mājaslapā. Saņemtas arī septiņas anketas no zemnieku saimniecībām. Lielākā daļa no tiem informāciju ieguvuši semināros un VAAD mājaslapā. Fiziskas personas (10 anketas) pārsvārā informāciju iegūst VAAD mājaslapā. Apkopojot jautājumus par laboratorijas darbu, tika norādīts:

- Paraugu pieņemšanas laikus 30 % klientu ir atzīmējuši kā labi un 70 % - apmierinoši,
- Personāla attieksme - 60 % klienti ir atzīmējuši kā ļoti labi un 40 % - labi,
- Pakalpojuma testēšanas izpildes termiņu 15 % klienti ir atzīmējuši kā ļoti labi, 25 % - labi un 60 % - apmierinoši.
- Uz jautājumu, vai plāno turpināt sadarbību ar laboratoriju, 21 aptaujātais atzina, ka turpinās un viens aptaujātais - varbūt turpinās.

3.2. Sēklu aprites uzraudzība

3.2.1.

Sistēmas darbības pārbaudes

Saskaņā ar VAAD sistēmu darbības pārbaudes 2017. gada plānu sēklu aprites jomā veiktas darba pārbaudes reģionālo nodaļu sēklu kontroles laboratorijās Valmierā, Saldū un Bauskā, kā arī Zemgales, Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Rīgas reģionālo nodaļu paraugu noņēmēju darba pārbaudes, dokumentu izvērtēšana valstī tālākai pavairošanai ievestajām sēklu partijām, kaņepju monitoringam pieteiktajām sēklu partijām un augu šķirņu uzturētāju pārbaudes AREI Priekuļu pētniecības centrā.

Sertificēto sēklu partiju tālākās pavairošanas pārbaude veikta, izmantojot KUVIS, izvērtējot no ES ievesto sēklu partiju dokumentāciju 33 saimniecībās.

Pārbaudītas 144 ievesto sēklu partiju dokumentācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām, tai skaitā 52 ievesto sēklas kartupeļu, 47 lopbarības augu un trīs sojas sēklu partiju etiķešu atbilstība normatīvo aktu prasībām. Savukārt 30 ievestajām vasarāju labību un 11 ziemāju labību sēklu partijām izvērtētas gan etiķetes, gan sēklas pavaddokumenti. Galvenās konstatētās problēmas ir vējauzu klātbūtnes kontroles sēklu partijā dokumentu neesamība un dokumenta satura neatbilstība, neatbilstoši norādīti sēklu partiju apjomi.

Šķirnes identitātes un šķirnes tīrības novērtēšana sēklu sertifikācijas procesa atbilstības pārbaudei 2017. gadā lauka pēcpārbaudes kontrollauciņos novērtētas 502 sēklu partijas 1497 lauciņos:

- ziemāji (kvieši, rudzi, tritikāle) – 227 sēklu partijas, 491 lauciņš;
- vasarāji (kvieši, mieži, auzas) - 144 sēklu partijas, 496 lauciņi;
- citi vasarāji – 90 sēklu partijas, 116 lauciņi;
- tauriņzieži – 40 sēklu partijas, 136 lauciņi;
- stiebrzāles – 82 sēklu partijas, 258 lauciņi.

Prasībām neatbilda:

- 10 partijas (vasaras kvieši) - netipisko augu skaits pārsniedz pieļauto daudzumu;
- 1 partija (ziemas kvieši) – divu šķirņu maisījums;
- 1 partija (vasaras kvieši) - identitātes neatbilstība.

Par neatbilstošajām sēklu partijām informēti to īpašnieki un reģionālo nodaļu sēklu jomas inspektori.

Šķirnes uzturētāja pārbaude notika 2017. gada 6. martā AREI Priekuļu pētniecības centrā, kur ar selekcionāriem un sēklaudzēšanas speciālistiem notika diskusija par šķirnes sākotnējās sēklaudzēšanas lomu sēklu sertifikācijas procesā. Latvijas tirgū ir novērota salīdzinoši maza daļa augsto kategoriju sēklas materiāls gan stiebrzālēm un tauriņziežiem, gan arī zirņiem, kam šķirnes uzturēšanu veic AREI. VAAD un AREI speciālisti apmeklēja telpas, kur notiek sēklu saiņošana un uzglabāšana, vienlaikus pievēršot uzmanību sēklu uzskaites žurnāliem un tajos sniegtajai informācijai.

3.2.2.

Nacionālā sēklu kontroles laboratorija

ISTA dalībvalstu laboratorijas piedalās visos ISTA profesionalitātes pārbaudes programmas ciklos (atkarībā no to akreditācijas jomas) – arī NSKL. Katru gadu tiek organizētas trīs šādas pārbaudes dažādu sugu sēklām uz dažādām analīzēm.

ISTA profesionalitātes pārbaudes analīžu rezultātu izvērtēšana

2017.gadā saņemtie ISTA galīgie vērtējumi šādām profesionalitātes pārbaudēm:

1. par *Allium cepa* (sīpoli), cikls 16-3, saņemšanas datums – 27.01.2017. vērtējums - par visām analīzēm ISTA augstākais statistiskais novērtējums A;
2. par *Festuca arundinacea* (auzene niedru), cikls 17-1, vērtējums - par visām analīzēm ISTA augstākais statistiskais novērtējums A;
3. par *Trifolium repens* (āboliņš baltais), cikls 17-2, vērtējums - par visām analīzēm ISTA augstākais statistiskais novērtējums A;
4. par *Gypsophila elegans* (ģipsene gleznā), cikls 17-3, vērtējums - par visām analīzēm ISTA augstākais statistiskais novērtējums A;
5. par *Lolium perenne* (airene ganību), cikls 17-3, vērtējums - par visām analīzēm ISTA augstākais statistiskais novērtējums A;

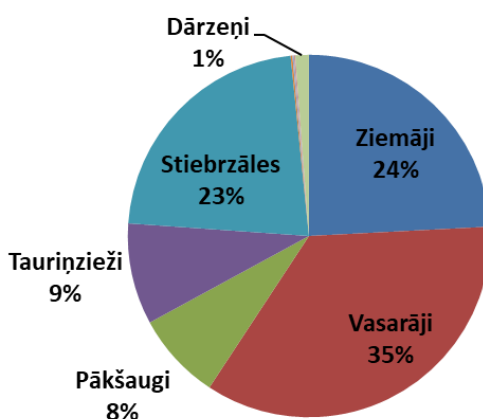
Saņemtie ISTA profesionalitātes pārbaudžu rezultāti liecina par NSKL ekspertu augstu profesionalitāti.

NSKL un VAAD reģionālajās nodaļās veiktās analīzes

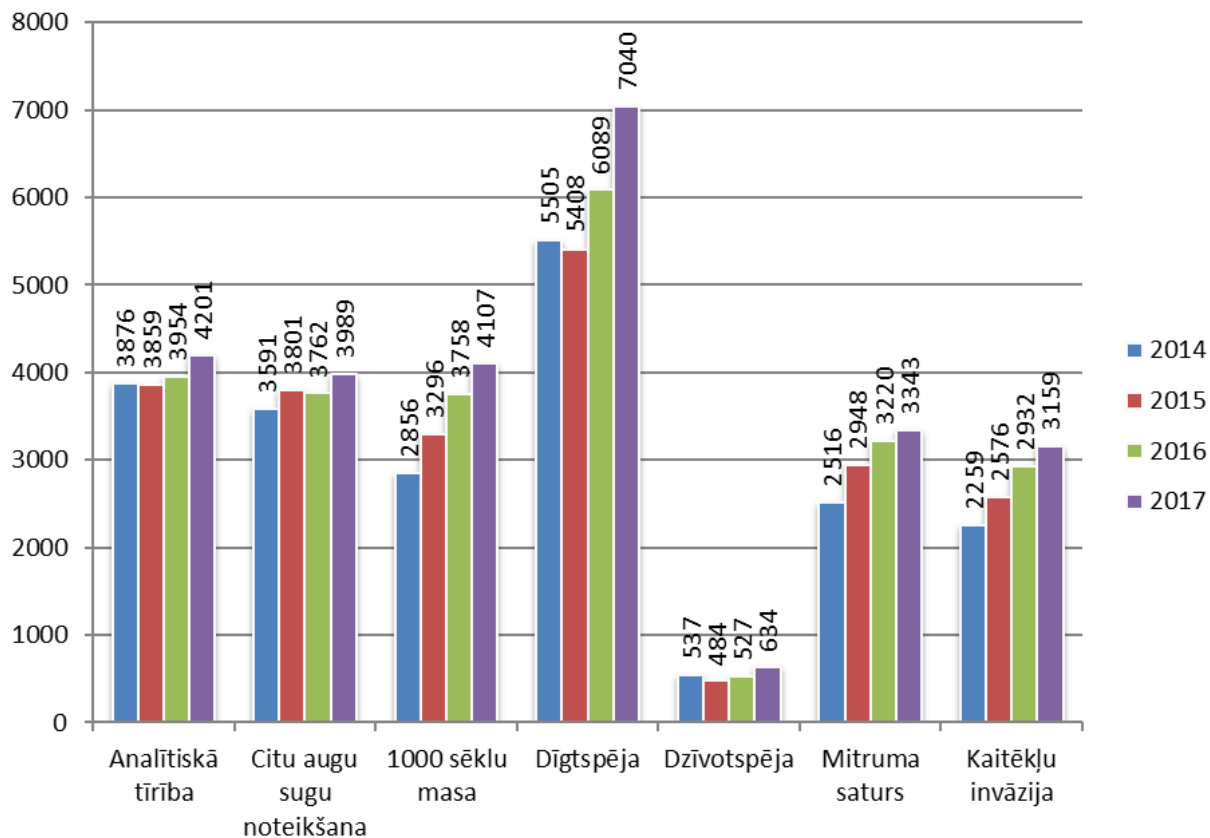
2017.gadā sēklu kvalitāti bija plānots pārbaudīt 5000 sēklu paraugiem, pārbaudīti 8085 paraugi, no tiem NSKL pārbaudīts 3561 paraugs. Pārbaudīto paraugu skaits par 62% pārsniedz plānoto apjomu.

Kopā 2360 jeb 30% paraugu iesniegti sēklu sertifikācijai, bet lielākā daļa – 65% paraugu ir klientu iesūtītie paraugi kvalitātes pārbaudei. VAAD reģionālajās nodaļās vislielākais pārbaudīto paraugu skaits 2017.gadā ir bijis Valmieras laboratorijā – 1910 paraugi jeb 24% no kopējā paraugu skaita. Bauskas laboratorijā saņemti 17%, bet Saldus laboratorijā – 15% paraugu no kopējā paraugu skaita. Salīdzinot ar 2016.gadu, kopējais paraugu skaits palielinājies par 15%. Sertifikācijai iesniegto paraugu skaita pieaugums ir 7%. Visvairāk sertifikācijai ir iesniegti labību un stiebrzāļu sēklu paraugi.

Sertifikācijai iesniegto paraugu sadalījums pa sugu grupām



Sēklu kvalitātes noteikšanas analīzes



Pārskata gadā laboratorijās kopā veiktas vairāk nekā 26 tūkstoši dažādas sēklu kvalitātes noteikšanas analīzes.

Visvairāk tiek veiktas dīgtspējas, analītiskās tīrības un citu augu sugu sēklu noteikšanas analīzes.

Sadarbības līgumi ar ārzemju klientiem

2016.gada septembrī noslēgtais līgums ar AS „Vikima Seed” par dārzeņu un dekoratīvo augu sēklu dīgtspējas un analītiskās tīrības noteikšanu 2017.gadā netika pagarināts. 2017.gadā turpinājās sadarbība ar AS „DLF Seeds”.

Pārskata periodā no AS „Vikima Seed” bija saņemti 18 dažādu sugu 62 sēklu paraugi. Dīgtspējas analīzes veiktas visiem 62 paraugiem, analītiskās tīrības analīzes veiktas 15 sugu 43 sēklu paraugiem. 2017.gadā kompānijai AS „Vikima Seed” izsniegti 32 ISTA oranžie sertifikāti.

No AS „DLF Seeds” saņemti stiebrzāļu, tauriņziežu un eļļas augu sēklu paraugi sēklu analītiskās tīrības, citu augu sugu sēklu noteikšanai un dīgtspējas analīžu veikšanai. No šīs kompānijas 2017.gadā saņemti 1017 sēklu paraugi 30 dažādām sugām.

NSKL turpina analizēt AS „DLF Seeds” atsūtītos nevienbīguma paraugus kā 5% kontroles paraugus no partijām, kurām ir palielināts sēklu partijas lielums. Šo paraugu analīze ir ļoti darbietilpīga, turklāt analīzei ir īpaši nosacījumi – vienas sēklu partijas paraugus iedala viens eksperts, arī analītisko tīrību un citu augu sēklu noteikšanu veic viens eksperts. 2017.gadā saņemti 16 partiju 279 sēklu paraugi.

Tā kā Dānijā vairs nav valsts oficiālās sēklu kontroles laboratorijas, AS

„DLF Seeds” savus paraugus sūta uz NSKL kā ISTA akreditētu valsts laboratoriju oficiālai pārbaudei arī 5% no paraugiem, ko analizējušas kompānijas laboratorijas. Saņemti 287 šāda veida sēklu paraugi.

Visi dati par AS „DLF Seeds” paraugiem tiek ievadīti DLF datu bāzē NAVISION, kas palielina darba apjomu un slodzi.

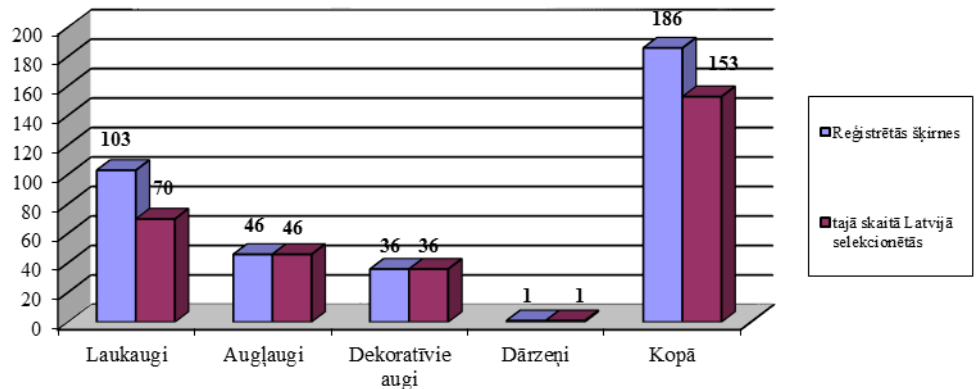
3.2.3.

Sēklu sertifikācija un šķirņu aizsardzība

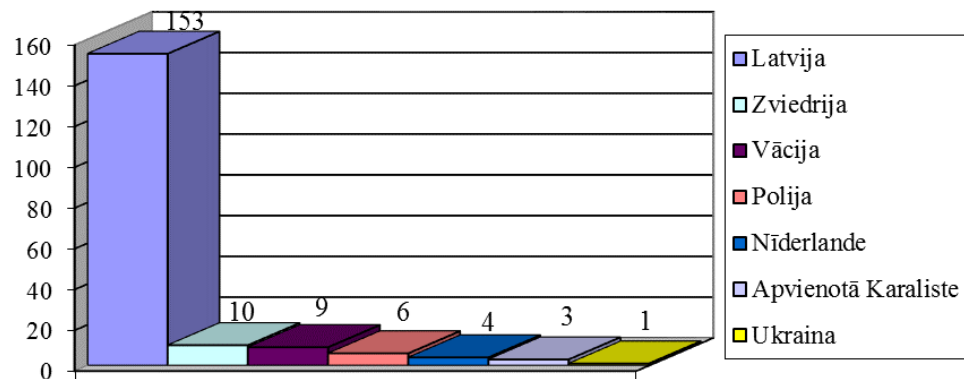
Latvijas aizsargāto augu šķirņu skaits 2017. gada 31. decembrī valsts reģistrā bija 186 šķirnes, tai skaitā laukaugu – 103, augļkoku un ogulāju - 46, dekoratīvo augu - 36, dārzeņu – viena.

153 šķirnes jeb 82% no reģistrā iekļautajām šķirnēm ir selekcionētas Latvijā, 10 –Zviedrijā un deviņas Vācijā.

Latvijā aizsargāto augu šķirņu skaits



Latvijā aizsargāto augu šķirņu sadalījums pēc valstīm, kurās tās selekcionētas



Pārskata periodā selekcionāra tiesības piešķirtas divām šķirnēm, abas selekcionētas Latvijā. Izsniegtas divas selekcionāra tiesību piešķiršanas apliecības.

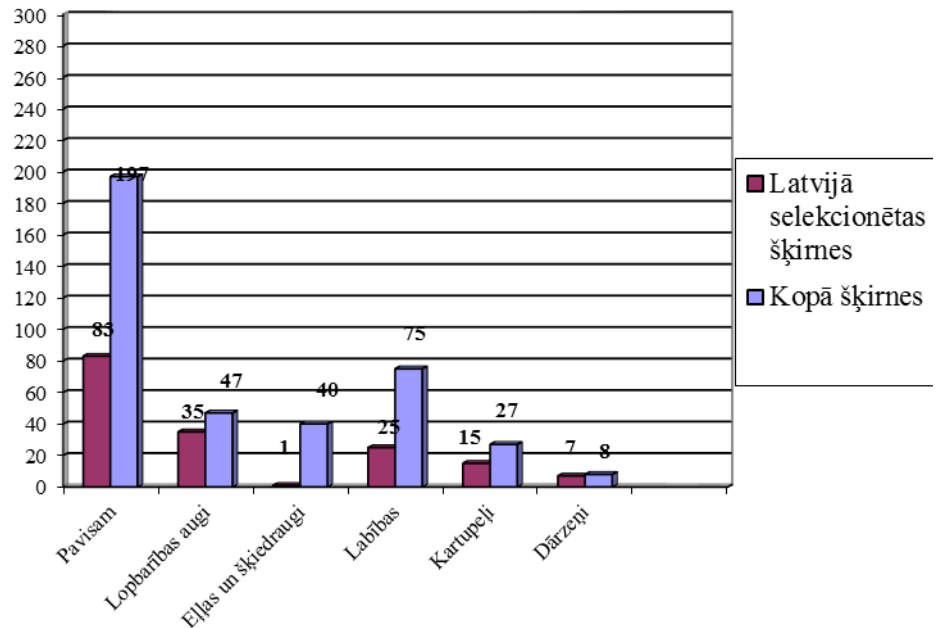
Pieņemti, izvērtēti un reģistrēti četri iesniegumi selekcionāra tiesību piešķiršanai.

Oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis” publicēta informācija par vienu reģistrēto iesniegumu selekcionāra tiesību piešķiršanai, par selekcionāra tiesību piešķiršanu divām šķirnēm, par selekcionāra tiesību spēka zaudēšanu 13 augu šķirnēm un cita likumā paredzētā informācija selekcionāra tiesību piešķiršanas jomā, kopā 11 publikācijas, kā arī publicēta informācija par augu šķirņu iekļaušanu Latvijas augu šķirņu katalogā un svīturošanu no tā, par grozījumiem Latvijas augu šķirņu katalogā, kopā deviņas publikācijas.

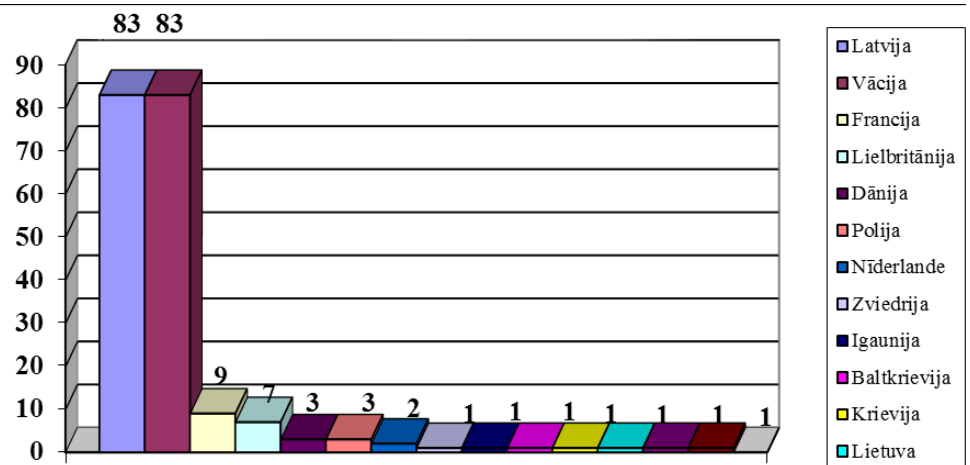
Gada beigās Latvijas augu šķirņu katalogā pavisam bija 197 šķirnes, tajā skaitā Latvijā selekcionētas 83 šķirnes.

Latvijas augu šķirņu katalogā visvairāk šķirņu ir no Latvijas –83, Vācijas – 83, Francijas – deviņas, Lielbritānijas – septiņas, Dānijas – trīs, Polijas – trīs un Nīderlandes – divas. Pavisam Latvijas augu šķirņu katalogā ir pārstāvētas 14 valstis.

Latvijas augu šķirņu katalogā iekļauto augu šķirņu skaits uz 2017. gada 31.decembri



Šķirņu skaita sadalījums pa valstīm



Saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar Polijas Augu šķirņu salīdzināšanas centru par augu šķirņu AVS pārbaudi veikšanu, pēc VAAD pieteikuma Polijā 2017. gadā veiktas AVS pārbaudes astoņām augu šķirnēm.

Sagatavoti 15 lēmumi par iekļaušanu Latvijas augu šķirņu katalogā un 10 lēmumi par svītrosānu no tā, deviņi lēmumi par neiekļaušanu Latvijas augu šķirņu katalogā, septiņi lēmumi par šķirņu uzturēšanas termiņa pagarināšanu Latvijas augu šķirņu katalogā, kopā – 41 lēmums.

Veikta lauku izmēģinājumos un kvalitātes analīžu rezultātu iegūto datu apkopošana, SĪN rezultāti sagatavoti un nosūtīti trim ekspertu grupām un NAŠP, nodrošināts ekspertu grupu darbs.

Sagatavota un nosūtīta informācija ES komisijai un ES institūcijām par iesniegumiem šķirņu iekļaušanai Latvijas augu šķirņu katalogā un izmaiņām augu šķirņu katalogā – 16, OECD – viens.

Sagatavota un nosūtīta informācija par augu šķirņu saimniecisko īpašību novērtēšanas rezultātiem, par izmaiņām un papildinājumiem katalogā VAAD mājaslapā.

Saskaņā ar līgumu kas noslēgts, ar Polijas Augu šķirņu salīdzināšanas centru par augu šķirņu AVS pārbaudi veikšanu pēc VAAD pieteikuma Polijā 2017. gadā veiktas AVS pārbaudes astoņām augu šķirnēm.

Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistra uzturēšana

Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā (turpmāk - reģistrs) 2017. gada beigās ir reģistrētas 433 personas, salīdzinājumam—2016. gada beigās reģistrā bija reģistrētas 436 personas. No jauna iekļautas 39 personas un 10 personām veiktas izmaiņas reģistrā. Izslēgtas no reģistra ir 42 personas, salīdzinājumam -2016. gadā no reģistra tika izslēgtas 24 personas.

KUVIS Dārzeņu šķirņu kolekcionāru reģistrs

2017. gadā KUVIS Dārzeņu šķirņu kolekcionāru reģistram pievienojās vēl trīs kolekcionāri, līdz ar to 2017.gada beigās Dārzeņu šķirņu kolekcionāru sarakstā bija 21 persona.

Ģenētiski modificēto kultūraugu audzēšanas uzraudzība

2017. gada beigās 96 pašvaldībās noteikts aizliegums pašvaldības teritorijā audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus. Trijās pašvaldībās līdz šim pieņemtie saistošie noteikumi, kas aizliedz novada teritorijā audzēt ģenētiski modificētos kultūraugus, zaudēja spēku, tikai viena pašvaldība aizliegumu atjaunoja.

Pakalpojumi bioloģiskajai lauksaimniecībai

2017. gadā izsniegtas 2496 individuālās atļaujas konvencionālas izcelsmes sēklas materiāla izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu pieaugums ir par 23%. Tāpat kā iepriekšējos gados arī 2017. gadā ar VAAD lēmumu ir noteikts sugu saraksts, kurām tiek piešķirta vispārējā atļauja konvencionālas izcelsmes sēklas materiāla izmantošanai bioloģiskajā lauksaimniecībā. Kopumā šajā sarakstā ir minētas 84 sugas, kā arī vispārējā atļauja ir piešķirta visām sugām, kuras nav minētas normatīvajos aktos par sēklaudzēšanu un sēklu tirdzniecību.

Sēklaudzēšanas sējumu lauku apskates

2017.gadā reģionālo nodaļu sēklu kontroles inspektori sēklaudzēšanas lauku apskates veikuši 17084,22 ha platībā, tas ir par 7,5% (15790 ha) vairāk nekā iepriekšējā gadā.

3.3. Augu aizsardzība

3.3.1.

Augu aizsardzības līdzekļu reģistrācija

VAAD pilda kompetentās iestādes funkcijas AAL atļaušanai un laišanas tirgū un lietošanas uzraudzībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra regulas (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (turpmāk – regula Nr. 1107/2009) 75. pantu.

2017. gadā Latvijā reģistrēto **AAL sarakstā iekļauti 36 jauni AAL:**

- **35** ķīmiskie AAL (iekavās lietošanas kategorija) – *Tridex DG* (F), *Envidor* (I/A), *Tripali* (H), *Elatus Era* (F), *Redigo Pro* (K), *Zypar* (H), *Clinic Up* (H), *Mirador Forte* (F), *Azaka* (F), *DMA 600* (H), *Barca 334 SL* (H), *Temsa SC* (H), *Roundup FL 450* (H), *Dessica* (D), *Maxima* (D), *Lima Oro* (Lim), *Vibrance Duo* (K), *Moxa* (AR), *Property 180 SC* (F), *Meridian* (Lim), *Broadway Star* (H), *Cleravo* (H), *Elumis 105 OD* (H), *Elatus Plus* (F), *Evure* (I), *Zetrola* (H), *Roundup Flick* (H), *Mavita 250 EC* (F), *Wöbra* (R), *Tanaris* (H), *Difcor 250 EC* (F), *Comrade* (F), *Detia Wühlmausgas* (R), *Pro* (H), *Supero* (H). No tiem **7** AAL reģistrēti, piemērojot citas valsts reģistrācijas atzīšanas procedūru, savukārt **10** AAL reģistrēti ar citu tirdzniecības nosaukumu.

- **viens** mikrobioloģiskais AAL – *Serenade Aso* (F).

Reģistrēti 15 herbicīdi (H), 10 fungicīdi (F), 2 insekticīdi (I, I/A), 2 kodnes (K), 1 augu augšanas regulators (AR), 2 repelenti (R), 2 desikanti (D) un 2 limacīdi (Lim).

2017. gadā **anulēti 8 AAL** (4 fungicīdi un 4 herbicīdi) – *Flaits s.k.* (H), *Zantara* (F), *Harmonijs 50 š.g.* (H), *Lingo ZC* (H), *Nuflon* (H), *Akanto 250 s.k.* (F), *Credo* (F), *Akanto Prīma š.g.* (F). Anulētas 4 augu aizsardzības līdzekļa paralēlās tirdzniecības atļaujas: *Hoder 750 SG* (H), *Golden Trinex 250 EC* (AR), *AlfaStop 50 EC* (I), *Golden Alpha 50 EC* (I).

2017. gadā pieņemti **139 lēmumi par izmaiņām reģistrētu AAL dokumentācijā** - mainīts reģistrācijas īpašnieks, iepakojuma lielums, formulācijas sastāvs u.c. *Gro-Stop HN k.k.f.* anulēta reģistrācija 1.reģistrācijas klasē, un tas reģistrēts 2.reģistrācijas klasē.

Pieņemti lēmumi par 19 AAL reģistrāciju atjaunošanu pēc to sastāvā esošās darbīgās vielas apstiprinājuma atjaunošanas ES reģistrēto darbīgo vielu sarakstā, tostarp ziņojumi par AAL – *Biathlon 4D*, *Adexar* sagatavoti, Latvijai veicot atbildīgās ziņotājvalsts pienākumus ES Ziemeļu zonā.

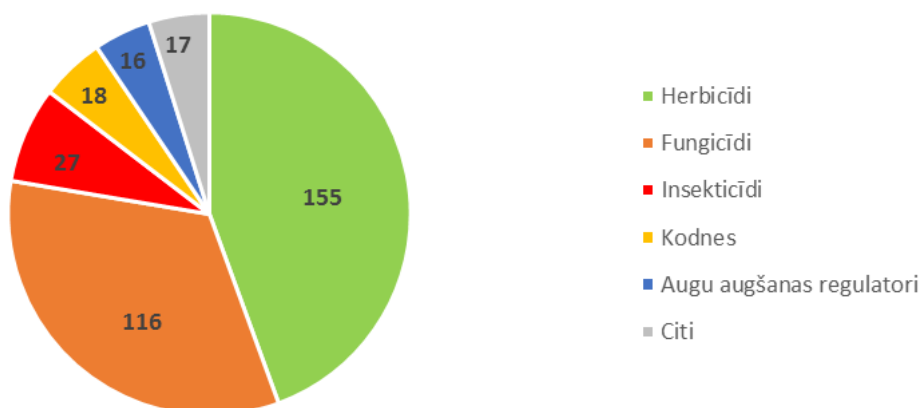
VAAD aktīvi iesaistās Ziemeļu – Baltijas valstu AAL novērtēšanas un reģistrācijas jomas kompetento iestāžu sadarbības aktivitātēs. 2017. gadā VAAD eksperti piedalījās 11 Ziemeļu zonas Rīcības komitejas un riska novērtējumu ekspertu sanāksmēs/telekonferencēs. Zonālā sadarbība dod iespēju optimāli izmantot valstu rīcībā esošos cilvēkresursus, koordinējot saņemto AAL reģistrācijas pieteikumu izskatīšanu un deleģējot ziņotājvalstis sagatavot AAL novērtējuma ziņojumus visu dalībvalstu vārdā. Vienlaikus tiek nodrošināta riska novērtējumu harmonizācija un kvalitāte, jo novērtējuma ziņojumu gatavošanā un izskatīšanā ir iesaistīti vairāku valstu eksperti.

2017. gadā sagatavoti 33 **riska novērtējumi atļauju izsniegšanai AAL lietošanai**, t.sk. 13 neregistrētu AAL novērtējumi, 7 novērtējumi

AAL demonstrācijas izmēģinājumiem un 12 novērtējumi, lai izsniegtu mazo lietojumu atļaujas jau reģistrētiem AAL. Reģistrēti mazie lietojumi šādiem AAL: *Mistral 700 WG* (soja), *Propulse* (lauka pupas graudiem, zirņi graudiem), *Signum* (ķiploki).

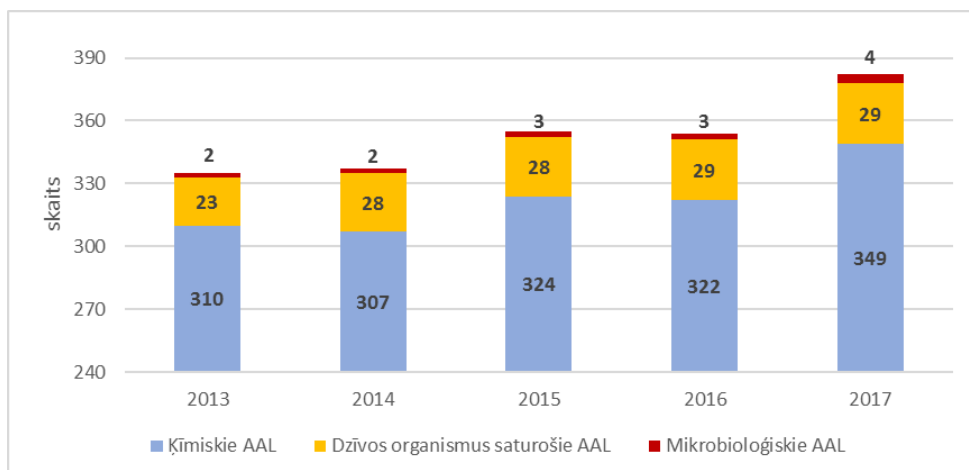
Kopumā 2017. gada beigās AAL reģistrā bija 382 AAL, no tiem 349 ķīmiskie, četri mikrobioloģiskie un 29 dzīvus organismus saturošie AAL. Reģistrā ir iekļauti 155 herbicīdi (45% no ķīmiskajiem AAL), 116 fungicīdi (34%), 27 insekticīdi (8%), 18 kodnes (5%), 16 augu augšanas regulatori (5%), 17 cita lietojuma preparāti (3%) (repelenti, rodenticīdi, desikanti, limacīdi, dezinfekcijas līdzekļi).

2017. gada beigās
AAL reģistrā esošo
ķīmisko AAL skaits pa
lietošanas
kategorijām



Lai gan reģistrēto AAL skaits pēdējos gados pieaudzis, vairumā gadījumu reģistrācijas pieteicēji iesniedz pieteikumus tādu AAL reģistrācijai, kuri paredzēti graudaugiem, rapsim un kartupeļiem. Joprojām trūkst AAL dāržeņiem un citiem mazajiem lietojumiem - AAL lietošanai augiem un augu produktiem, kurus valstī audzē nelielās platībās vai audzē lielās platībās, bet kaitīgais organisms nerada kaitējumu katru gadu vai arī kaitējums netiek nodarīts visā audzējamā platībā. VAAD aicina gan profesionālās lauksaimniecības organizācijas, gan profesionālos AAL lietotājus sūtīt informāciju par AAL nepieciešamību kaitīgo organismu ierobežošanai audzējamos kultūraugos mazajiem lietojumiem uz e-pastu: mazie.lietojumi@vaad.gov.lv.

Reģistrēto AAL
skaita dinamika
2013. - 2017. gadā



2017. gadā VAAD turpināja sadarbību ar Latvijas dāržeņu audzētājiem un augļkopjiem. Izsniegtas astoņas atļaujas neregistrēta AAL izplatīšanai un lietošanai, kā arī deviņas atļaujas reģistrēta AAL lietošanas jomas paplašinājumam. VAAD aktīvi meklē risinājumus AAL pieejamības veicināšanai, uzrunājot arī AAL reģistrācijas īpašniekus, kā rezultātā 2017. gadā reģistrēti šādi jauni AAL lietojumi:

- *Cycocel 750* (stiebrzāļu sējumi sēklai),

- *Lentagran 45 WP* (ķiploku, kolrābju, saldās kukurūzas sējumos un sparģeļu stādījumos),
- *Accurate 200 WG* (linu sējumos),
- *Magtoxin tablet* (fumigēšanai: pupas, zirņi, rapsis, lupīna, soja, linsēklas, kukurūza, saulespuķu sēklas (pārtikai, lopbarībai, sēklai); dārza pupiņas, rīsi, sorgo, prosa, griķi, rieksti, kakao pupiņas, kafijas pupiņas, kaltēti augi, žāvēti dārzeņi, žāvēti augļi; dārza pupiņas, griķi, zālaugu sēklas (sēklai); apaļie kokmateriāli (zāģbaļķi, finierkluči, papīrmalka, stabi, mieti, malka), zāģmateriāli, koksnes un kokmateriālu izstrādājumi, iesaiņojamie materiāli, starplikas, šķelda, mulča (sasmalcināta koku miza, koksne), kūdra, kokvilna ķīpās un saiņos, iesaiņoti pārtikas produkti),
- *Phostoxin tablet* (fumigēšanai: lupīna, soja, linsēklas, kukurūza, saulespuķu sēklas (pārtikai, lopbarībai, sēklai); dārza pupiņas, rīsi, sorgo, prosa, griķi, rieksti, kakao pupiņas, kafijas pupiņas, kaltēti augi; dārza pupiņas, griķi, zālaugu sēklas, (sēklai); apaļie kokmateriāli (zāģbaļķi, finierkluči, papīrmalka, stabi, mieti, malka), zāģmateriāli koksnes un kokmateriālu izstrādājumi, iesaiņojamie materiāli, starplikas, šķelda, mulča (sasmalcināta koku miza, koksne), kūdra; kokvilna ķīpās un saiņos, iesaiņoti pārtikas produkti),
- *Amistar 250 SC* (ķiploku, ķirbju, meloņu, arbūzu, paprikas (segtās platībās) stādījumos, salātu (atklātā laukā un segtās platībās) sējumos un stādījumos, krizantēmu (atklātā laukā un segtās platībās) stādījumos).

2017. gadā saskaņā ar MK 2004.gada 9.novembra noteikumu Nr.909 "Kārtība, kādā izsniedz sertifikātu augu aizsardzības līdzekļu efektivitātes pārbaudes izmēģinājumu veikšanai" prasībām veiktas sertifikātu īpašnieku - SIA „AgroLab Baltic”, SIA „Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs” un SIA „Bayer” uzraudzības pārbaudes. 2017. gadā izsniegti sertifikāti AAL reģistrācijai nepieciešamo efektivitātes pārbaudes izmēģinājumu veikšanai:

- SIA „Bayer” - vienam izmēģinājumu veidam;
- SIA “Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centrs” - 9 izmēģinājumu veidiem atkārtoti un vienam izmēģinājuma veidam pirmo reizi;
- SIA “AgroLab Baltic” - vienam izmēģinājumu veidam.

Kopumā saistībā ar jaunu AAL reģistrāciju, jau esošo pārreģistrāciju un lēmumiem par izmaiņām dokumentācijā izvērtēti un apstiprināti 119 AAL marķējumu teksti.

Papildus AAL reģistrācijas aktivitātēm Latvija iesaistīta ES mēroga programmā Eiropā reģistrētu darbīgo vielu atkārtotai iekļaušanai ES apstiprināto darbīgo vielu sarakstā pēc to apstiprināšanas termiņa beigām. Saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 686/2012 minēto Latvija ir nominēta kā ziņotāja dalībvalsts trīs šādu darbīgo vielu (zoksamīds, metrafenons un nikosulfurons) riska novērtējuma ziņojumu sagatavošanā. 2017. gadā VAAD eksperti veica darbu pie darbīgo vielu riska novērtējuma izstrādes. VAAD pārstāvji aktīvi iesaistījās EP-NI darba grupu sanāksmēs un konsultāciju procedūrās. Pamatojoties uz VAAD veikto novērtējumu un citu dalībvalstu ekspertu viedokli, EP-NI 2017. gada septembrī publicēja pozitīvu atzinumu par darbīgo vielu zoksamīds un sekojoši ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/692

(2018. gada 7. maijs) zoksamīda apstiprinājums tika atjaunots. Pildot Latvijas kā līdzziņotājvalsts funkcijas, VAAD eksperti sniedza ieguldījumu arī darbīgās vielas *trineksapaks* apstiprinājuma atjaunošanas riska novērtēšanas procedūrā.

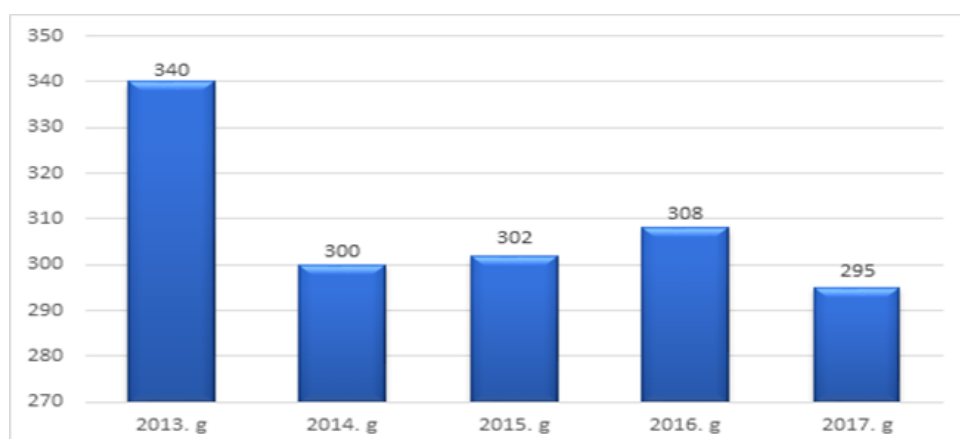
3.3.2. Augu aizsardzības līdzekļu uzraudzība

VAAD, pamatojoties uz Augu aizsardzības likumu, nodrošina, ka komersanti, kas laiž AAL tirgū, saņēmuši speciālo atļauju (licenci) AAL uzglabāšanai un izplatīšanai. Pārskata gadā AAL izplatīšanas vietu skaits samazinājās, jo atsevišķas vietas, kas izplatīja tikai trešās reģistrācijas klases AAL, anulēja speciālās atļaujas (licences), kā arī pēdējos gados ir vērojama uzņēmumu apvienošanās vai pārpirkšana.

Pieņemtie lēmumi par speciālajām atļaujām (licencēm)

Pieņemtie lēmumi kopā:	par		
	izsniegšanu	anulēšanu	pārreģistrēšanu
54	14	27	13

AAL izplatīšanas vietu skaits, kas saņēmušas speciālo atļauju (licenci) 2013.-2017. gadā



Nodrošinot augu aizsardzības jomas apmācību sistēmas darbību, VAAD ir:

- pieņēmis vienu lēmumu par atļaujas izsniegšanu apmācību veikšanai Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultātei;
- nodrošinājis pārbaudījumus un izsniedzis apliecības 2324 personām;
- veicis piecu apmācību veicēju uzraudzības, kurās nav konstatētas būtiskas neatbilstības.

Izsniegta apliecības augu aizsardzības jomā

Apliecības veids	Apliecību skaits
Augu aizsardzības konsultanta apliecība	29
Profesionālā AAL lietotāja apliecība darbībām ar otrās reģistrācijas klases AAL	1901
AAL lietošanas operatora apliecība	317
AAL pārdevēja apliecība	57
Profesionālā AAL lietotāja apliecība darbībām ar pirmās reģistrācijas klases AAL	20

Saskaņā ar noteikto kārtību komersanti, kas izplata AAL, nodrošina to apriti un uzskaiti un katru gadu līdz 1.aprīlim iesniedz VAAD informāciju par iepriekšējo kalendāra gadu, norādot, kuri AAL un kādā daudz-

mā realizēti to gala lietotājiem. Apsekojums tiek veikts atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1185/2009 attiecībā uz statistiku par pesticīdiem prasībām. Apsekojuma rezultāti pēc to apstrādes un validācijas būs pieejami Eiropas Savienības Statistikas biroja Eurostat un VAAD mājaslapās.

AAL lietošanas iekārtu pārbaūžu sistēma

Pārskata gadā AAL lietošanas iekārtu pārbaūžu veicēji ir veikuši 573 lauka AAL lietošanas iekārtu pārbaudes. Pārbaūžu laikā pieņemti lēmumi par 33 AAL iekārtu tehniskā stāvokļa neatbilstību normatīvo aktu prasībām, un 12 AAL iekārtu valdītāji ir vienojušies ar AAL iekārtu pārbaūžu veicējiem par atkārtotu AAL lietošanas iekārtu pārbaudi pēc neatbilstību novēršanas.

Pārskata gadā VAAD ir atzinis vienu citā ES dalībvalstī izsniegtu pārbaudes sertifikātu.

AAL izplatīšanas uzraudzība un kontrole

2017. gadā VAAD inspektori kopumā veikuši 14 AAL izplatīšanas vietu atbilstības pārbaudes, kurās konstatēts, ka izplatīšanas vietas var nodrošināt augu aizsardzības jomas regulējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu, lai tās saņemtu speciālu atļauju (licenci).

AAL marķējuma atbilstība VAAD apstiprinātajam marķējumam tiek pārbaudīta operatīvajās pārbaudēs, kuras tiek veiktas pēc informācijas saņemšanas par AAL ievēšanu Latvijā. Kopumā veicot 28 AAL marķējuma pārbaudes, tika pārbaudīta 57 VAAD apstiprināto marķējuma tekstu informācija, no kuriem piecos marķējuma tekstos konstatētas sešas maznozīmīgas neatbilstības par kuru neievērošanu izteikts mutvārdu aizrādījums un dotas norādes tos novērst.

AAL izplatīšanas prasību pārbaudes

Pārbaudes veidi	Pārbaūžu skaits
AAL izplatīšanas vietu atbilstības pārbaudes pie personām, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences)	14
AAL marķējuma pārbaudes	28
AAL kvalitātes laboratoriska testēšana	30
Pārbaudes AAL izplatīšanas vietās, kas saņēmušas speciālās atļaujas (licences)	218

Maznozīmīgās neatbilstības AAL marķējumu tekstos

Pārkāpuma būtība:	skaits
AAL marķējumā nav norādīta persona, kas Latvijā izplata AAL	1
AAL marķējumā nav norādīti uzglabāšanas un iznīcināšanas nosacījumi	3
Uz AAL marķējuma nav norādītas atbilstošas bīstamības piktogrammas	1
AAL marķējuma teksta sadaļa par rezistences veidošanos riska ierobežojums neatbilst ar AAL apstiprinātā marķējuma tekstam.	1

2017. gadā 30 AAL veiktas laboratoriskas analīzes, nosakot darbīgās vielas saturu un fizikāli ķīmiskās īpašības. Divu AAL paraugiem veiktas atkārtotas analīzes. Testēšanas rezultāti apstiprināja paraugu atbilstību AAL reģistrācijas nosacījumiem.

AAL izplatīšanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudes veiktas 218 izplatīšanas vietās, tajā skaitā apsekoti tirgi un arī citas vietas, kur iespējamas AAL izplatīšanas normatīvo aktu neatbilstības. 18 izplatīšanas vietu pārbaudēs konstatēti 20 maznozīmīgi pārkāpumi, par kuriem izteikti mutvārdu aizrādījumi un doti norādījumi tos novērst.

Maznozīmīgās neatbilstības AAL izplatīšanā

Pārkāpuma būtība:	skaits
Izplatīšanas vietā esošam AAL nav nodrošināta drošības datu lapa	1
Uzskaites dokumentācija par AAL nav korekta un pilnīga	1
AAL uzglabāšanas vietā nav norobežoti no citām precēm	2
Uzskaitē par bojātiem AAL iepakojumiem nav aprakstīts bojājuma raksturs	1
AAL ievēdējs VAAD septiņu darbdienu laikā pēc AAL ieviešanas valstī nav iesniedzis AAL ražotāja izsniegtu AAL kvalitāti apliecināšanu dokumentu	5
AAL izplatīšanas vietā pēc pircēja pieprasījuma nevar uzrādīt speciālās atļaujas (licences) oriģinālu	1
Izplatīšanas vietā atrodas darbinieks, kura pārdevēja apliecībai ir beidzies derīguma termiņš	1
AAL novietoti ar paliktņiem uz grīdas, taču krāvuma augstums uz viena paliktņa pārsniedz 1,6 metrus	1
AAL novietoti ar paliktņiem cits uz cita, taču kopējais krāvuma augstums pārsniedz 1,6 m	1
AAL uzglabāšanas vietā nav ierīkota ventilācija ar atbilstošu gaisa cirkulāciju	1
AAL izplatīts personai, kas nav saņēmusi apliecību, lai iegādātos otrās reģistrācijas klases AAL (AAL pārdots personai, kurai ir pārdevēja apliecība)	1
AAL netiek glabāti atsevišķi pa lietošanas kategorijām (herbicīdi, fungicīdi, insekticīdi utt.)	4

AAL izplatīšanas prasību ievērošanas sešās pārbaudēs kopumā konstatēti septiņi būtiski pārkāpumi. Vienā gadījumā konstatēts, ka persona tirgū izplata Latvijā neregistrētu AAL, pārējie pārkāpumi konstatēti izplatīšanas vietās, kas saņēmušas speciālo atļauju (licenci) AAL izplatīšanai. Visos gadījumos ierosinātas un izskatītas administratīvā pārkāpuma lietas un pieņemti lēmumi piemērot naudas sodu.

Būtiskās neatbilstības AAL izplatīšanā

Pārkāpuma būtība:	skaits
AAL partijas ievēdējs nav nodrošinājis, ka katrai AAL partijai ir kvalitāti apliecināošs dokuments	1
Izplatītājs VAAD nav iesniedzis nevienu AAL kvalitāti apliecināšanu dokumentu par 2017.gadā ieviestiem AAL septiņu darbdienu laikā pēc AAL ieviešanas valstī	1
AAL tirdzniecības vietā vienā telpā AAL tiek izvietoti kopā ar lopbarību (AAL uzglabāti neventilētā skapī)	1
Izplatīti Latvijā neregistrēti AAL	2
Izplatīti AAL, kam beidzies derīguma termiņš, bez VAAD	1
Uzglabājot AAL nav ievēroti AAL ražotāja noteiktie uzglabāšanas apstākļi un temperatūras režīms	1

Pārskata gadā 86 AAL paraugiem veikta laboratoriska testēšana, rezultātā visi 86 AAL analīžu rezultāti atbilda reģistrācijas nosacījumiem.

AAL lietošanas uzraudzība un kontrole

Lai nodrošinātu AAL lietošanas valsts uzraudzību, VAAD savas kompetences ietvaros veic pārbaudes pie personām, kas audzē kultūraugus, kur pārbauda, vai:

- AAL lieto tikai tam mērķim un pret tiem kaitīgajiem organismiem, kas minēti AAL marķējumā,
- nepārsniedz norādīto devu,
- ievēro marķējuma prasības par AAL atšķaidīšanu un maisījumu gatavošanu pirms lietošanas, kultūrauga attīstības stadiju, apstrāžu skaitu sezonā, nogaidīšanas laiku no pēdējās apstrādes līdz ražas novākšanai un ierobežojumus attiecībā uz cilvēku un dzīvnieku veselības un vides aizsardzību

Vajadzības gadījumā ņem augu un augu produktu paraugus, lai konstatētu AAL atliekvielu klātbūtni.

AAL lietošanas prasību pārbaudes

Pārbaucēju veidi	Skaitis
Pārbaudes pie AAL lietotājiem	897
Augu un augu produktu paraugu analīze AAL lietošanas pārbaudei	198
AAL lietošanas jomas savstarpējās atbilstības obligāto pārvaldības prasību ievērošanas pārbaudes (turpmāk - SA prasību pārbaudes)	317
Pārbaudes pie personām, kas lauksaimniecības kultūraugus audzē integrēti	402

2017. gadā VAAD veicis 897 pārbaudes pie personām, kuras audzē kultūraugus un nepieciešamības gadījumā kaitīgo organismu ierobežošanai lieto AAL.

AAL lietošanas prasību ievērošanas 18 pārbaudēs konstatēti 22 maznozīmīgi pārkāpumi, par kuriem izteikti mutvārdu aizrādījumi un doti norādījumi tos novērst. Visbiežāk konstatētie pārkāpumi ir nepilnības izlietoto pirmās un otrās reģistrācijas klases AAL uzskaitē. Šajos gadījumos personām ir sniegti priekšlikumi, kā neatbilstības novērst, kā arī pie tām tiek paredzēta atkārtota pārbaude nākamajā gadā.

VAAD pārskata gada AAL lietošanas pārbaucēju laikā sāka pievērst uzmanību AAL lietošanas iekārtu pārbaucēju veikšanai, konstatējot to, ka 172 saimniecībās AAL lietošanai izmanto normatīvo aktu prasībām neatbilstošas AAL lietošanas iekārtas. Visos gadījumos pārkāpums tiek uzskatīts kā maznozīmīgs un personām ir sniegti priekšlikumi, kā neatbilstības novērst, kā arī šajās saimniecībās tiek paredzēta atkārtota pārbaude nākamajā gadā.

AAL lietošanas normatīvo aktu prasību ievērošanas pārbaudēs pie 24 personām konstatēti 26 būtiski pārkāpumi, par ko ir ierosinātas un izskatītas 24 administratīvā pārkāpuma lietas. Lēmumi par soda naudas uzlikšanu pieņemti visās administratīvo pārkāpumu lietās. Viena no administratīvā pārkāpuma lietām tika izbeigta, jo netika konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs, savukārt vienā administratīvā pārkāpuma lietā pieņemts lēmums atbrīvot no administratīvās atbildības un izteikt mutvārdu aizrādījumu.

Konstatētās
maznozīmīgās
neatbilstības AAL
lietošanas jomā

Pārkāpuma būtība:	skaits
Izlietoto AAL iepakojumi līdz to iznīcināšanai netiek turēti noliktavā kopā ar pārējiem AAL	1
Saimniecībā, kurā tiek uzglabāti vai lietoti AAL, darbā iesaistītajām personām nav pieejams inventārs, kas nepieciešams gadījumos, ja AAL izbirst vai izlīst (piemēram, slota, spainis, liekšķere)	1
AAL netiek uzglabāti plauktos vai uz paletēm	1
Nav korekti uzskaitīti iegādātie otrās reģistrācijas klases AAL – nav norādīts AAL saņemšanas datums	1
Nav korekti uzskaitīti iegādātie otrās reģistrācijas klases AAL – nav norādīts AAL iepakojuma lielums	3
Nav korekti uzskaitīti izlietotie otrās reģistrācijas klases AAL – nav norādīta apstrādātā teritorija	9
Nav korekti uzskaitīti izlietotie otrās reģistrācijas klases AAL – nav norādīts apstrādes datums	2
Nav korekti uzskaitīti izlietotie otrās reģistrācijas klases AAL – nav norādīta kultūraugu suga vai objekts, kur lietots AAL	1
Nav korekti uzskaitīti izlietotie otrās reģistrācijas klases AAL – nav norādīta lietotā AAL deva	1
Reģistrācijas žurnāls par iegādātajiem un izlietotajiem otrās reģistrācijas klases AAL netiek glabāts vismaz trīs gadus	2

Konstatētās būtiskās
neatbilstības AAL
lietošanas jomā

Pārkāpuma būtība:	skaits
Latvijā reģistrēta AAL neregistrēts lietojums	7
Nav sekots līdzī AAL smidzinājuma kvalitātei un/vai pieļaujamajam vēja ātrumam, kā rezultātā AAL nonācis uz kaimiņu teritorijām un/vai kultūraugiem, kurām AAL nav paredzēts	5
Darbā ar AAL nav sekots līdzī tam, lai teritorijā neatrastos nepiederošas personas	1
AAL lieto, neievērojot norādes marķējumā (nav ievērotas norādītās devas)	4
AAL lieto, neievērojot norādes marķējumā (nav ievērots maksimālais apstrāžu skaits sezonā)	1
AAL lieto, neievērojot norādes marķējumā (AAL lietošanas aizliegums 10 metru joslā pie virszemes ūdensobjektiem)	4
AAL lieto, neievērojot norādes marķējumā (AAL lietošanas aizliegums pie virszemes ūdensobjektiem (15 m))	2
Lietots Latvijā neregistrēts AAL	2

Pārskata gadā VAAD veica SA prasību pārbaudes pie 317 personām, kas pretendē uz ES atbalsta maksājumiem. Pārbaūžu laikā pie piecām personām konstatēti maznozīmīgi pārkāpumi:

- neprecīza otrās reģistrācijas klases AAL izlietojuma uzskaitē (nav norādīta apstrādātā teritorija) - viens gadījums;
- otrās reģistrācijas klases AAL izlietojuma uzskaites dokumentācija netiek glabāta trīs gadus – četri gadījumi.

Šajos gadījumos personām sniegti priekšlikumi, kā neatbilstības novērst, kā arī pie tām paredzēta atkārtota pārbaude nākamajā gadā.

SA prasību pārbaūžu laikā pie vienas personas konstatēts būtisks AAL lietošanas normatīvo aktu prasību pārkāpums, par kuru tika ierosināta un izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta. Persona bija lietojusi Latvijā reģistrētu AAL tam mērķim, kuram tas nav paredzēts. Neatbilstība tiek novērtēta saskaņā ar apstiprinātiem kritērijiem un vērtējums tiek sniegts LAD, kas lemj par atbalsta maksājumu samazinājumu.

AAL lietošanas (plānotās + operatīvās pārbaudes) un SA prasību pārbaūžu laikā AAL lietojuma pārbaudei VAAD ir noņēmis 31 augu un augu produktu paraugu un iesniedzis BIOR, lai laboratoriski konstatētu AAL darbīgo vielu klātbūtni. Deviņu paraugu analīzes uzrādīja AAL darbīgo vielu klātbūtni, kas attiecīgi pierādīja AAL lietošanas prasību pārkāpumus.

Jau sākot ar 2008. gadu, atvēlēto budžeta līdzekļu ietvaros VAAD veic graudaugu un rapša paraugu ņemšanu ražas novākšanas laikā AAL darbīgās vielas glifosāta atliekvielu noteikšanai. Pārskata gadā VAAD monitoringa ietvaros noņēma un analizēja 167 graudaugu un rapša paraugus. Noņemtajos paraugos glifosāta atliekvielu līmenis nepārsniedza maksimāli pieļaujamās normas.

Analīžu rezultāti par darbīgās vielas glifosāta atliekvielu noteikšanu graudos un rapšu sēklā

Kopējais paraugu skaits	Paraugu testēšanas rezultāti	
	Skaits	Rezultāti
167	90	zem analītiskās noteikšanas limita
	77	pieļaujamās robežās
	0	pārsniegta pieļaujamā vērtība

2017. gadā Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā no jauna iekļautas 82 personas, un gada beigās reģistrā kopumā bija 502 personas. Pārskata gadā veiktas 439 lauksaimniecības produktu integrētās augu aizsardzības vispārīgo principu un vidi saudzējošas metožu dārkopībā prasību ievērošanas pārbaudes. Kopumā pie 47 personām konstatēta 131 maznozīmīga neatbilstība.

Konstatētās maznozīmīgās neatbilstības, pārbaudot Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā iekļautās personas

Neatbilstības būtība:	skaits
Kultūraugi netiek mēsloti agronomiski piemērotā laikā ar ML, kuru sastāvs apmierina mēslošanas plānā aprēķināto augu barības elementu vajadzību	26
Gurķus, kabačus, patisonus, ķirbjus, bietes, lapu dārzeņus, sīpolus, ķiplokus, puravus, tomātus, papriku, burkānus, selerijas, pētersīļus, pastinākus, dilles un ķimenes atklātā laukā vienā un tajā pašā vietā audzē biežāk nekā reizi trijos gados	2
Lapu dārzeņu, tomātu, paprikas, sīpolu, ķiploku un puravu audzēšanai neizmanto sertificētu vai standarta sēklas materiālu	3
Augļkoku un ogulāju stādīšanai neizmanto pārbaudītu standarta vai sertificētu pavairošanas materiālu. Zemeņu audzēšanai neizmanto pārbaudītu standarta, sertificētu vai pašaudzētu stādāmo materiālu, kas ņemts no speciāli ierīkota mātesaugu lauka	7
Lai pieņemtu lēmumu par AAL pamatotu lietošanu kaitīgo organismu ierobežošanai, lietotājs aktīvās veģetācijas periodā regulāri nepārbauda konkrēto lauku un neveic kaitīgā organisma izplatības dinamikas un augu attīstības novērojumus	5

Lai pieņemtu lēmumu par AAL pamatotu lietošanu kaitīgo organismu ierobežošanai, lietotājs neizmanto VAAD mājaslapā publicēto vispārējo brīdinājuma sistēmu vai citu pieejamo informāciju par kaitīgā organisma parādīšanos un prognozi par tā attīstību	3
Lai pieņemtu lēmumu par AAL pamatotu lietošanu kaitīgo organismu ierobežošanai, lietotājs papildinformācijai neizmanto Latvijā pieejamos un VAAD mājaslapā publicētos kaitēkļu un slimību kaitīguma sliekšņus	3
Izvērtējot, vai kaitīgo organismu izplatības un attīstības riska līmenis kultūraugam ir pieņemams un nepalielina pret AAL izturīgo kaitīgo organismu populāciju attīstību, lietotājs nelieto iespējami mazāko AAL reģistrēto devu, vai AAL nelieto atsevišķās lauka vietās	10
Lietotājs saimniecībā izveido uzskaites sistēmu, bet nav norādījis visu nepieciešamo informāciju	1
Agroķīmiskās izpētes vai augšņu analīžu rezultāti netiek glabāti līdz atkārtotās izpētes vai analīžu rezultātu saņemšanai	3
Augu pases vai etiķetes augļu koku un ogu dārziem neglabā pastāvīgi kopš augļu koku vai ogu dārza ierīkošanas brīža (prasību pastāvīgi saglabāt augu pases vai etiķetes kopš augļu koku vai ogulāju dārza ierīkošanas brīža nepiemēro tiem augļu koku un ogulāju dārziem, kas ierīkoti līdz 2013. gada 31. decembrim)	4
Lietotājs stādāmā materiāla, sēkļu, AAL, mēslošanas, kalpošanas un ģipšošanas līdzekļu pirkumu apliecinājošos dokumentus, kā arī uzskaites datus neglabā trīs gadus	1
Kultūraugu neaudzē atbilstoši tā audzēšanas tehnoloģijai	8
Ja augļu vai ogu dārzs robežojas ar valsts nozīmes autoceļu, saskaņā ar normatīvajiem aktiem par autoceļiem un aizsargjoslām nav ierīkoti aizsargstādījumi, izmantojot augu sugas, kas nav Latvijā konstatēto karantīnas organismu saimniecāugi, un aizsargstādījumos novietoti putnu būriši vai laktas (vismaz 10 gab./ha)	2
Augļu kokiem, avenēm un kazenēm audzētājs nav ierīkojis balstu sistēmas	6
Audzētājs rindstarpās neuztur melno papuvi (ogulājiem) vai nav izveidojis zālāju, kas aizņem pusi līdz divas trešdaļas no kopējās augļu dārza platības. Zāle sezonā netiek vairākas reizes applāuta un tā nepārsniedz 30 centimetru garumu	16
Jaunajiem augļu kokiem apdobes netiek mulčētas līdz piecu gadu vecumam, jaunajiem krūmogulāju stādījumiem – līdz triju gadu vecumam, nav ievērots, ka apdobēs nedrīkst dominēt apaugums (nezāles)	14
Koku vainagus nekopj, nodrošinot slimību un kaitēkļu bojāto zaru izgriešanu, izvākšanu no dārza un iznīcināšanu, kā arī bojāto, sapuvušo un mumificēto augļu utilizēšanu	9
Pirms integrētās audzēšanas uzsākšanas audzētājs dārzeņu un kartupeļu platībām nav sagatavojis kultūraugu maiņas plānu vismaz trijiem gadiem, tajā norādot lauka numuru un kultūrauga sugu	8

Kopumā šajās pārbaudēs 8 personām 11 laukiem konstatētas būtiskas neatbilstības, uz kuru pamata pieņemti lēmumi par audzētā kultūrauga audzēšanas neatbilstību lauksaimniecības produktu integrētās augu aizsardzības vispārīgo principu un vidi saudzējošu metožu dārzkopībā prasībām.

Konstatētās
būtiskās
neatbilstības,
pārbaudot Lauksaim-
niecības produktu
integrētās audzēša-
nas reģistrā iekļautās
personas

Neatbilstības būtība:	skaits
Laukam nav augšņu agroķīmiskās izpētes vai augsnes analīžu rezultāti, kas nav vecāki par septiņiem gadiem vai laukam, kas atrodas īpaši jutīgajā teritorijā, nav analīžu rezultāti, kas nav vecāki par pieciem gadiem	4
Pamatojoties uz katra lauka augšņu agroķīmiskās izpētes vai augsnes analīžu rezultātiem, katram kultūraugam nav izstrādāts mēslošanas plāns	5
Lietots Latvijā neregistrēts ķīmiskais AAL	1
AAL lietots, neievērojot noteiktās devas (AAL lietots virs reģistrētās devas)	1
Latvijā reģistrēta AAL neregistrēts lietojums	3
Lietotājs saimniecībā nav izveidojis uzskaites sistēmu	1

Lielākā daļa neatbilstību tiek konstatētas pie personām, kas Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā iestājušās pārskata gadā.

3.3.3.

Kultūraugiem kaitīgo nekarantīnas organismu monitorings un prognozēšana

Lai konstatētu lauksaimniecības kultūraugu sējumos un stādījumos sastopamās nekarantīnas slimības un kaitēkļus un lai informētu sabiedrību par augu slimību un kaitēkļu attīstību, VAAD veic novērojumus kultūraugu sējumos un stādījumos visā Latvijas teritorijā.

VAAD reģionālajās nodaļās kultūraugiem kaitīgo nekarantīnas organismu monitoringa jomā 2017. gadā bija nodarbināti septiņi speciālisti. Monitoringa veikšanai izstrādāta un ieviesta mobilā lietotne, lauku monitoringa tiek veikts, izmantojot planšetes.

Monitoringa rezultāti 2017. gadā:

- kaitīgo organismu konstatēšanai novērojumos iekļauti 40 kultūraugi;
- visā Latvijas teritorijā pavisam veikti 3756 novērojumi;
- novērojumos konstatētas 172 kaitīgo organismu sugas vai to grupas (piemēram, tripši, laputis, spradži, kraupis, miltrasas, dažādas lapu plankumainības, sakņu puves u.tml.), t.sk. kaitēkļi - 85, slimības - 87.

3.4. Augu karantīna

3.4.1.

Pamatinformācija

Sistēmas darbības pārbaudes

Lai pārbaudītu, kā darbojas augu karantīnas sistēma un vai ir nepieciešami kādi uzlabojumi un pilnveidojumi tās darbībā, 2017.gadā veiktas trīs sistēmu darbības pārbaudes:

1. Koksnes iepakojamā materiāla marķēšanas uzņēmumu un koksnes iepakojamā materiāla ražošanas (neveic HT un nelieto IPPC marķējumu) pārbaudes.
2. Apsekojumu veikšana (Kaitīgo organismu apsekojumu programmas ietvaros) pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecības laukos, kartupeļu cistu nematodes noteikšanai.
3. Pārbaudes pārtikas un sēklas kartupeļu tirdzniecības vietās (vairumtirdzniecības bāzēs, tirdzniecības centros un veikalos).

Apsekojumi Latvijas teritorijā

Lai nodrošinātu, ka Latvijā neieviešas un neizplatās jauni augu karantīnas organismi, VAAD veic regulāras pārbaudes Latvijas teritorijā, kā arī pārbauda ievestos augus un augu produktus.

2017. gadā pārbaudēs Latvijā tika konstatēti 7 augu karantīnas organismi, kuri ir sastopami Latvijas teritorijā: *Globodera rostochiensis*, *Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus*, *Clavibacter michiganensis ssp. michiganensis*, *Mycosphaerella pini*, *Mycosphaerella dearnessii* un *Ditylenchus destructor*, *Erwinia amylovora*.

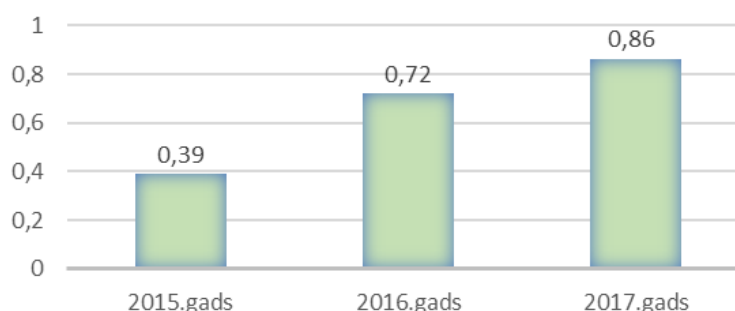
Pēc 2017.gada pārbažu datiem, Latvijā kopējais augu karantīnas organismu un augiem sevišķi bīstamo organismu skaits, kas jebkad identificēti VAAD Nacionālajā fitosanitārajā laboratorijā, ir 13.

Eksportējamo kravu fitosanitārā kontrole

2017. gadā eksportētas 25462 kravas, kurām izsniegti fitosanitārie sertifikāti. No eksportētajām kravām 219 neatbilda importētājvalstu fitosanitārajām prasībām un par tām saņemtas notifikācijas. Saņemto notifikāciju skaits ir 0,86% no eksportēto kravu skaita.

No 2015.gada ir vērojams notifikāciju skaita pieaugums. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu 2017. gadā notifikāciju skaits pieauga par 0,14%, bet salīdzinājumā ar 2015. gadu tas audzis par 0,52%, ko izraisīja fitosanitārajām prasībām neatbilstošu kravu eksports uz Krievijas Federāciju.

Saņemto notifikāciju skaits no eksportēto kravu skaita 2015.-2017. gadā (%)



**Aizsargājamās zonas
statusa uzturēšana
un saglabāšana
bakteriālajai iedegai
*Erwinia amylovora***

Bakteriālo iedegu pirmo reizi Latvijas Republikā VAAD konstatēja 2007.gadā. Apsekojumi organisma konstatēšanai tika veikti jau kopš 1965.gada, bet oficiāls monitorings uzsākts no 1998.gada.

Monitorings ietver saimniekaugu vizuālo pārbaudi un paraugu ņemšanu veģetācijas periodā.

Pārbaudes galvenokārt veic no jūnija līdz septembra pirmajai pusei, pie nosacījuma, ka diennakts vidējā temperatūra ir vismaz +15°C (izņemot pārbaudes ģenētisko resursu kolekcijās, kā arī perēkļos, kur noteiktas citas prasības). 2017. gadā bakteriālā iedega Latvijā tika konstatēta vienā vietā – komercdārzā, kur konstatēta iepriekš 2011.gadā.

Pārbaudes 2017.gadā veiktas:

- stādaudzētavās;
- tirdzniecības vietās;
- ģenētisko resursu kolekcijās, komercdārzos, botāniskajos dārzos;
- piemājas dārzos, apstādījumos, savvaļā;
- bakteriālās iedegas perēkļos (vietas, kur bakteriālā iedega konstatēta divos iepriekšējos veģetācijas periodos);
- buferzonās (buferzona, kas ir noteikta 3 km rādiusā ap perēkli).

Bakteriālās iedegas pārbaudes parkos, ceļmalās, savvaļā gadu no gada palielinās, kas saistīts ar lielu bakteriālās iedegas saimniekaugu izplatību valstī. Tāpat gadu no gada palielinās tirdzniecības vietu, kurās tirgo bakteriālo iedegu saimniekaugus, pārbaudes, jo tieši ar stādāmo materiālu ir iespēja ievest un izplatīt bakteriālo iedegu.

**Bakteriālās iedegas
pārbaudes**

Pārbaudīto vietu veids	Pārbaudes			Paraugi			Pozitīvie paraugi		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Stādaudzētavas (tajā skaitā tuvējā apkārtnē)	252	233	223	351	352	354	0	0	0
Tirdzniecības vietas	38	51	52	1	1	1	1	0	0
Ģenētisko resursu kolekcijas	27	29	28	6	20	20	0	0	0
Parki, ceļmalas, savvaļa, pamestie dārzi utt.	330	442	475	36	19	6	0	0	0
Piemājas dārzi	121	182	132	16	7	3	0	0	0
Botāniskie dārzi, arborētumi	8	8	10	2	1	1	0	0	0
Komercdārzi	249	228	286	64	23	20	0	0	1
Pārbaudes pēc personu pieteikuma	24	20	8	16	12	6	0	0	0
Buferzonas	337	283	72	12	1	1	2	0	0
Perēkļi	37	36	6	2	3	0	2	0	0

Pasākumi priežu koksnes nematodes *Bursaphelenchus xylophilus* ieviešanās novēršanai

Lai novērstu priežu koksnes nematodes ieviešanos Latvijā, VAAD jau kopš 2001. gada regulāri veic skujkoku pārbaudes mežaudzēs, pārbauda vietējās izcelsmes zāģmateriālus, kā arī no trešajām valstīm ievesto KIEM. Turpinājās no Portugāles un Spānijas ievestā KIEM pārbaudes un paraugu noņemšana. Grūtības sagādā brīvais tirgus starp dalībvalstīm, tādējādi liedzot iespēju pārbaudīt kravas uz dalībvalstu robežām. Taču sadarbojoties ar Latvijas Republikas Centrālo statistikas pārvaldi un uzņēmumiem, kas ievieš produkciju no attiecīgajām valstīm, pārbaudes varēja notikt.

Pārbaudes priežu koksnes nematodes noteikšanai

2017.gadā pārbaudes tika veiktas arī mežaudzēs, riska zonās, t.i., robežkontroles punktu tuvumā, teritorijās ap vietām, kur ievieš Eiropas Savienības, t.sk. Latvijas prasībām neatbilstošo KIEM iznīcināšanai, teritorijās ap lielām vairumtirdzniecības bāzēm, Rīgas lidostu, ostām, teritorijās ap zāģētavām, kur ievieš Krievijas zāģbaļķus un tādējādi, kur vispirms būtu iespējams konstatēt priežu koksnes nematodi, cirmās.

Pārbaudes vieta	Pārbaudes			Pārbaudītā platība, ha			Noņemto paraugu skaits		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Mežaudze (tajā skaitā izcirtumi)	153	134	131	620,3	617,1	600	334	353	350
Riska zona	42	32	32	154,2	155,5	184	87	69	70
Zāģmateriāli (tajā skaitā trešo valstu, LV un KIEM)	247	266	253	-	-	-	113	120	107
Portugāles un Spānijas KIEM	24	22	11	-	-	-	24	29	10
Stādaudzētavas	27	30	28	-	-	-	1	2	-

Kaitīgo organismu un augiem bīstamo organismu ģeogrāfiskās izplatības un statusu noteikšana Latvijā

Latvija izstrādāja apsekojumu programmu 2017.gadam, lai noteiktu kaitīgo organismu un augiem bīstamo organismu ģeogrāfisko izplatību un statusu Latvijā. Apsekojumu programma 2017.gadam tika īstenota, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Regulu Nr.652/201.

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, augiem kaitīgo organismu apsekojumu programma 2017. gadam tika piemērota visā Latvijas teritorijā, vizuāli pārbaudot Latvijas teritorijā augošos augiem kaitīgo organismu saimniekaugus, ņemot paraugus un testējot laboratoriski. Apsekojumi notika mežos, apstādījumos, parkos, privātajos dārzos, ražojošajos stādījumos un Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā un Nacionālajā Botāniskajā dārzā Salaspilī.

Botāniskajos dārzos ir plašas kolekcijas, kas pastāvīgi tiek papildinātas. Tādēļ svarīgi pārbaudīt, lai šajās kolekcijās augošie augi ir veseli un tajos nav augu karantīnas organismu.

Programmas ietvaros veikti apsekojumi 30 kaitīgajiem organismiem.

Veicot apsekojumus 2017. gadā, kopumā veiktas 1785 vizuālas pārbaudes, pārbaudot 3483,06 ha, un noņemti 1567 paraugi. Testējot laboratoriski, septiņos paraugos tika konstatēti augiem kaitīgie organismi – trīs paraugos kartupeļu gaišā gredzenpuve *Clavibacter michiganensis* pv. *sepedonicus* un četros paraugos zeltītā kartupeļu cistu nematode *Globodera rostochiensis*.

3.4.2.

Pārbaudes konkrētu karantīnas organismu noteikšanai

Kartupeļu cistu
nematodes

(bālā kartupeļu cistu
nematode
Globodera pallida,
zeltītā kartupeļu
cistu nematode
Globodera rostochiensis)

Latvijai ir aizsargājamās zonas statuss bālajai kartupeļu cistu nematodei *Globodera pallida*. Katru gadu tiek veiktas mērķtiecīgas pārbaudes šī augu karantīnas organisma atklāšanai.

Paraugi tika noņemti sēklas un pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecībās un stādaudzētavās. Pavisam 2017. gadā noņemti 942 paraugi, kas ir par 122 paraugiem mazāk nekā iepriekšējā gadā. Kopā inspektori pārbaudīja 77 saimniecības, ar kopplatību 830,88 ha.

	Sēklas kartupeļi	Pārtikas kartupeļi	Stādāmais materiāls	Kopā
Pārbaudīto saimniecību skaits, gab.	28	38	11	77
Pārbaudītā platība, ha	681,57	136,50	12,81	830,88
Noņemto paraugu skaits, gab.	768	152	22	942
Ar <i>Globodera rostochiensis</i> invadēto saimniecību skaits, gab.	2	4	0	6
Ar <i>Globodera rostochiensis</i> invadētā platība, ha	8,31	4,54	0	12,85

Kartupeļu sēklaudzēšanas saimniecībās augsnes paraugi tika noņemti gan no sēklas kartupeļu audzēšanas laukiem, gan no pārtikas kartupeļu audzēšanas laukiem. 2017.gadā pārbaudīta kartupeļu audzēšanas platība 28 kartupeļu sēklaudzēšanas saimniecībās.

2017. gadā tika apsekoti pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecību lauki 136,5 ha platībā. Lai noteiktu bālo kartupeļu cistu nematodi *Globodera pallida* un zeltīto kartupeļu cistu nematodi *Globodera rostochiensis* tika noņemti 152 augsnes paraugi. *Globodera pallida* šajos paraugos netika konstatēta, bet *Globodera rostochiensis* tika konstatēta četros paraugos, kas ir par septiņiem paraugiem mazāk nekā 2016.gadā.

Kartupeļu cistu nematožu atklāšanai pārbaudes tiek veiktas arī stādaudzētavās. 2017. gadā stādaudzētavās noņēma 22 paraugus no 12,81 ha lielas platības. Kopā tika pārbaudītas 11 stādaudzētavas.

Eksportam paredzētajās kravās – kūdrā, mulčā, kā arī augu produktos, kuri satur augsni, ņem paraugus *Globodera pallida* testēšanai. 2017. gadā noņemti 103 šādi paraugi, kas par ir 11 paraugiem vairāk nekā 2016. gadā, kartupeļu cistu nematodes tajos netika konstatētas.

Bālā kartupeļu cistu nematode *Globodera pallida* visos gadījumos netika konstatēta.

No pārbaudītajām 77 saimniecībām zeltītā kartupeļu cistu nematode *Globodera rostochiensis* konstatēta divos sēklaudzēšanas saimniecības laukos 8,31 ha platībā, kur 2017. gadā plānoja audzēt sēklas kartupeļus un četrās pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecībās 4,54 ha platībā.

Veģetācijas periodā veiktas pārbaudes 67 saimniecībās, kurās iepriekšējos gados konstatēta zeltītā kartupeļu cistu nematode *Globodera rostochiensis*, 364,2115 ha platībā, lai pārbaudītu, vai tiek ievēroti noteiktie fitosanitārie pasākumi, un noņemti 35 augsnes paraugi. Divām saimniecībām divos laukos 1,08 ha platībā zeltītā kartupeļu cistu nematode konstatēta atkārtoti, līdz ar to iepriekš noteiktie fitosanitārie pasākumi šīm saimniecībām jāievēro vismaz vēl trīs nākamajos gados, kad atkal varēs noņemt augsnes paraugus un veikt laboratorisko testēšanu. Turpmāka fitosanitāro pasākumu piemērošana atcelta 10 laukiem 10 saimniecībās 11,109 ha platībā, jo noņemtajos augsnes paraugos dzīvas nematožu cistas netika konstatētas.

Kartupeļu tumšā gredzenpuve *Ralstonia Solanacearum*

Kartupeļu tumšo gredzenpuvi, ko ierosina baktērija *Ralstonia solanacearum*, un tās atklāšanai tiek analizēti visi kartupeļu bumbuļu paraugi, kas noņemti kartupeļu audzēšanas saimniecībās un kartupeļu tirdzniecības vietās kartupeļu gaišās gredzenpuves atklāšanai.

VAAD inspektori kartupeļu tumšās gredzenpuves atklāšanai pārbauda ne tikai kartupeļu bumbuļu paraugus, bet papildus ņem arī ūdens un kartupeļu tumšās gredzenpuves savvaļas saimniekaugu - melnās naktenes *Solanum nigrum* un bebrukārkliņa *Solanum dulcamarum* - paraugus. Ūdens paraugi tiek ņemti vietās, kur tuvumā aug kartupeļi, kā arī no kartupeļu pārstrādes uzņēmumu notekūdeņiem. 2017.gadā laboratoriskas analīzes tika veiktas 26 ūdens paraugiem un 26 savvaļas saimniekaugu paraugiem: 19 bebrukārkliņa un 7 melnās naktenes paraugiem. Noņemto paraugu skaits pēdējo trīs gadu laikā ir palicis nemainīgs. Kartupeļu tumšā gredzenpuve Latvijā nav konstatēta.

Kartupeļu bumbuļu nematode *Ditylenchus destructor*

Kartupeļos izplatīta ir arī kartupeļu bumbuļu nematode *Ditylenchus destructor*, kas ir augu karantīnas organisms stādīšanai paredzētiem kartupeļu bumbuļiem. Kartupeļu bumbuļu nematodes atklāšanai tiek pārbaudīti visi kartupeļu bumbuļu paraugi, kas ņemti kartupeļu gaišās un tumšās gredzenpuves noteikšanai.

Pārbaudes vieta	Inficēto saimniecību skaits			Inficēta platība, ha		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Sēklas kartupeļi	-	-	-	-	-	-
Pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecības	34	18	5	98,22	63,08	18,07

Saimniecību skaits, kurās konstatē kartupeļu bumbuļu nematodi, gadu no gada samazinās, tā 2017. gadā inficēto saimniecību skaits samazinājies par 13 saimniecībām un bija piecas saimniecības. Salīdzinot ar 2015. gadu, inficēto saimniecību skaits samazinājies par 29 saimniecībām.

Kartupeļu spradži *Epitrix spp.*

2017. gadā Latvija veica apsekojumus, lai pārbaudītu, vai šis kaitīgais organisms nav ieviesies valstī. VAAD 2017. gadā pārbaudes kartupeļu spradžu atklāšanai veica vienlaicīgi ar monitoringu kartupeļu gaišās un tumšās gredzenpuves izplatības noteikšanai. Pārbaudīja sēklas un pārtikas kartupeļu audzēšanas saimniecības, kā arī no citām ES dalībvalstīm (Vācijas un Nīderlandes) ievestos sēklas kartupeļus. Kopā noņemti 775 kartupeļu bumbuļu paraugi. Ne Latvijas, ne ievestajos kartupeļos kartupeļu spradži netika konstatēti.

Phytophthora ramorum

Kopumā 2017.gadā veiktas 423 pārbaudes uz sēni *Phytophthora ramorum* un noņemti 10 paraugi sēnes konstatēšanai: stādaudzētavās un tirdzniecības vietās gan vietējam, gan ES stādāmajam materiālam – 103 pārbaudes (noņemti četri paraugi), parkos, apstādījumos – 320 pārbaudes un noņemti seši paraugi. Pārbaūžu skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, stādaudzētavās un tirdzniecības vietās ir samazinājies, tāpat arī noņemto paraugu skaits. Pārbaūžu skaits parkos ir palielinājies, salīdzinot ar 2016. gadu, taču ir mazāks nekā 2015. gadā, tāpat arī noņemto paraugu skaits. Pārbaudes mežos ne 2017., ne 2016. gadā netika veiktas.

Pārbaūžu vieta / Gads	Pārbaūžu skaits / Noņemto paraugu skaits					
	2015		2016		2017	
Stādaudzētavas un tirdzniecības vietas	138	14	133	20	103	4
Parki, apstādījumi u.c.	432	33	183	2	320	6
Meži	76	6	-	-	-	-

Kivi mizas vēzis *Pseudomonas syringae* pv. *Actinidiae*

Latvijā no šīs slimības saimniekaugiem aug tikai aktinīdijas (asās aktinīdijas *Actinidia arguta*, parastās aktinīdijas *Actinidia kolomikta*), kas salīdzinoši nav pārāk plaši izplatītas teritorijā un tiek audzētas tikai dekoratīviem nolūkiem.

VAAD inspektori laika periodā no jūnija līdz augustam veica pārbaudes četrās stādaudzētavās, kur pārbaudīja vietējās izcelsmes stādāmo materiālu. Tika paņemts tikai viens paraugs laboratoriskai testēšanai.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaūžu skaits ir samazinājies, taču nemainīgi katru gadu ticis paņemts tikai viens paraugs (ar simptomiem).

Kivi mizas vēzis, laika posmā no 2015.-2017.gadam Latvijas teritorijā netika konstatēts.

Citrusu ūsainis *Anoplophora chinensis* un Āzijas ūsainis *Anoplophora glabripennis*

Citrusu ūsainis *Anoplophora chinensis* un Āzijas ūsainis *Anoplophora glabripennis* ir lapu koku kaitēkļi, kas apdraud Latvijā izplatītākās lapu koku sugas – bērzus, alkšņus, kļavas, apses, vītolus un citas sugas.

Pārbaudes tiek veiktas:

- stādaudzētavās, komercdārzos;
- tirdzniecības vietās;
- parkos, piemājas dārzos, dendrārijos, botāniskajos dārzos u.c.

- mežaudzēs;
- vietās, kur no Ķīnas tiek ievestas un izkrautas akmens kravas un šo vietu apkārtnes apstādījumos (ES valstīs pēdējo gadu laikā arvien biežāk konstatē Āzijas ūsaiņa uzliesmojumu, un visos gadījumos tas ir saistīts ar akmeņu kravām, kas tiek ievestas no Ķīnas, kravu pārvadāšanā bieži izmantojot zemākas kvalitātes K1eM).

Citrusu ūsainis
Anoplophora chinensis un Āzijas ūsainis
Anoplophora glabripennis

Pārbaudes vieta	Pārbaudes			Noņemto paraugu		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Tirdzniecības vietas	14	12	15	-	-	-
Stādaudzētavas	27	18	17	6	6	6
Parki, dārzi, botāniskie dārzi u.c.	755	1097	1043	80	103	81
Vietas, kur no Ķīnas tiek ievestas, izkrautas akmens kravas	21	25	19	1	10	1
Mežaudzes	140	167	152	25	42	46

Giberella circinata

VAAD no 2007. gada veic sēnes izraisītās slimības *Giberella circinate* pārbaudes meža reproduktīvā materiāla kokaudzētavās, pārbaudot priežu stādāmo materiālu. Slimība ir bīstama tieši stādāmajam materiālam, jo augi var aiziet bojā. Šī sēņu slimība ir sevišķi bīstama priežu stādāmajam materiālam. Pārbaudes tiek veiktas arī mežaudzēs.

2017. gadā VAAD veica pārbaudes 16 kokaudzētavās un noņēma 29 paraugus šīs slimības noteikšanai. Nevienā paraugā slimība netika konstatēta.

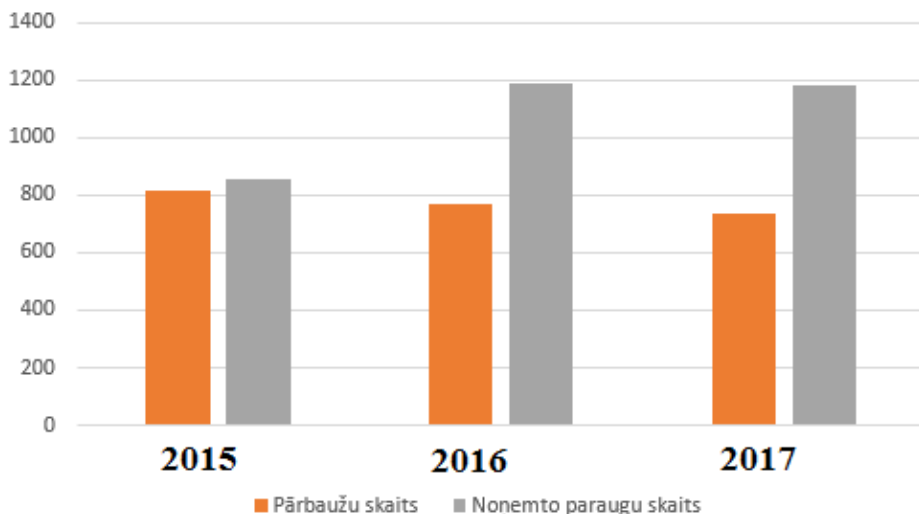
3.4.3

**Pārbaudes
stādaudzētavās**

*Pārbaudes
stādaudzētavās*

Lai nepieļautu augu karantīnas organismu izplatīšanos, VAAD stādaudzētavās veic mērķtiecīgas pārbaudes augu karantīnas organismu atklāšanai (fitosanitārās pārbaudes). Papildus VAAD veic atbilstības pārbaudes, pārbaudot, vai izaudzētais materiāls ir kvalitatīvs, t.i., vai tam nav kaitīgo organismu, kas ietekmē stādu kvalitāti, un vai tas ir labi attīstīts.

2017.gadā veiktas 738 stādāmā un pavairošanas materiāla pārbaudes dažādās saimniecībās un stādaudzētavās 415,18 ha platībā, noņemti



1183 paraugi augu karantīnas un īpaši bīstamo organismu atklāšanai. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, kopējais veikto pārbaudu skaits dažādās stādaudzētavās ir nedaudz samazinājies, taču noņemto paraugu skaits ir pieaudzis.

Pārbaudīta 71 ābeļu un bumbieru stādaudzētava, kur veikta 121 pārbaude 44,42 ha platībā un tika noņemti 308 paraugi, t.sk. bakteriālās iedegas latentās formas atklāšanai stādiem, ābeļu proliferācijas fitoplazmas jeb vējslotu un bumbieru lapu atklāšanai mātesaugiem u.c. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits, kā arī noņemto paraugu skaits nav būtiski mainījies.

54 stādaudzētavās, *Prunus* ģints (plūmju, ķiršu, persiku, aprikožu) audzēšanas vietās veiktas 95 pārbaudes, noņemti 149 paraugi. Paraugi ņemti galvenokārt plūmju virālo baku *Plum pox potyvirus* noteikšanai. Latvijas stādaudzētavās šis organisms netika konstatēts. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits šajās stādaudzētavās ir samazinājies, toties palielinājies noņemto paraugu skaits.

41 ogulāju (upeņu, jāņogu) stādaudzētavā veiktas 76 pārbaudes 52,51 ha platībā, noņemti 220 paraugi. 33 ogulāju (aveņu, kazeņu) stādaudzētavās veiktas 43 pārbaudes 10,81 ha platībā un noņemti 144 paraugi. 24 zemeņu pavairošanas materiāla stādaudzētavās veiktas 32 pārbaudes 18,81 ha platībā un noņemti 88 paraugi. 17 stādaudzētavās veiktas 25 vīnogulāju pavairošanas materiāla pārbaudes 0,24 ha platībā un noņemti 14 paraugi. 21 stādaudzētavā dzērveņu un krūmmelleņu stādāmajam materiālam veiktas 32 pārbaudes 11,48 ha platībā un noņemti 5 paraugi. Kopumā, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits dažādu ogulāju stādaudzētavās nav būtiski mainījies, taču paraugu skaits ir būtiski palielinājies.

25 stādaudzētavās, kur audzē smiltsērķšķu, lazdu un aroniju pavairošanas materiālu – veiktas 32 pārbaudes 3,27 ha platībā. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits samazinājies, kā arī 2017. gadā paraugi šajās stādaudzētavās netika ņemti vispār.

83 āra dekoratīvo kultūru stādaudzētavās veiktas 139 pārbaudes 162,45 ha platībā, noņemti 167 paraugi. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits ir mazāks nekā 2015. gadā, kā arī paraugu skaits ir būtiski samazinājies. Veicot pārbaudes šajās stādaudzētavās veģetācijas periodā vispārējā fitosanitārā stāvokļa noteikšanai, priežu stādiem atklāti organismu *Mycosphaerella dearnessii* M.E. Barr un *Mycosphaerella pini* pazīmes. Testēšana NFL apstiprināja, ka stādi inficēti ar šiem organismiem. Inficētie stādi tika iznīcināti.

14 sīpolpuķu audzēšanas saimniecībās veiktas 16 pārbaudes 2,53 ha platībā. Paraugi netika ņemti. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits nav būtiski mainījies. Gan 2016., gan 2017. gadā paraugi šajās siltumnīcās netika ņemti.

36 dekoratīvo siltumnīcas kultūru stādu audzēšanas saimniecībās veiktas 40 pārbaudes 6,95 ha platībā un noņemti divi paraugi. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbaudu skaits ir pavisam nedaudz pieaudzis.

Viena krizantēmu stādu audzēšanas saimniecībā veiktas divas pārbaudes 0,04 ha platībā un noņemti divi paraugi. Pārbaudu skaits, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nav būtiski mainījies.

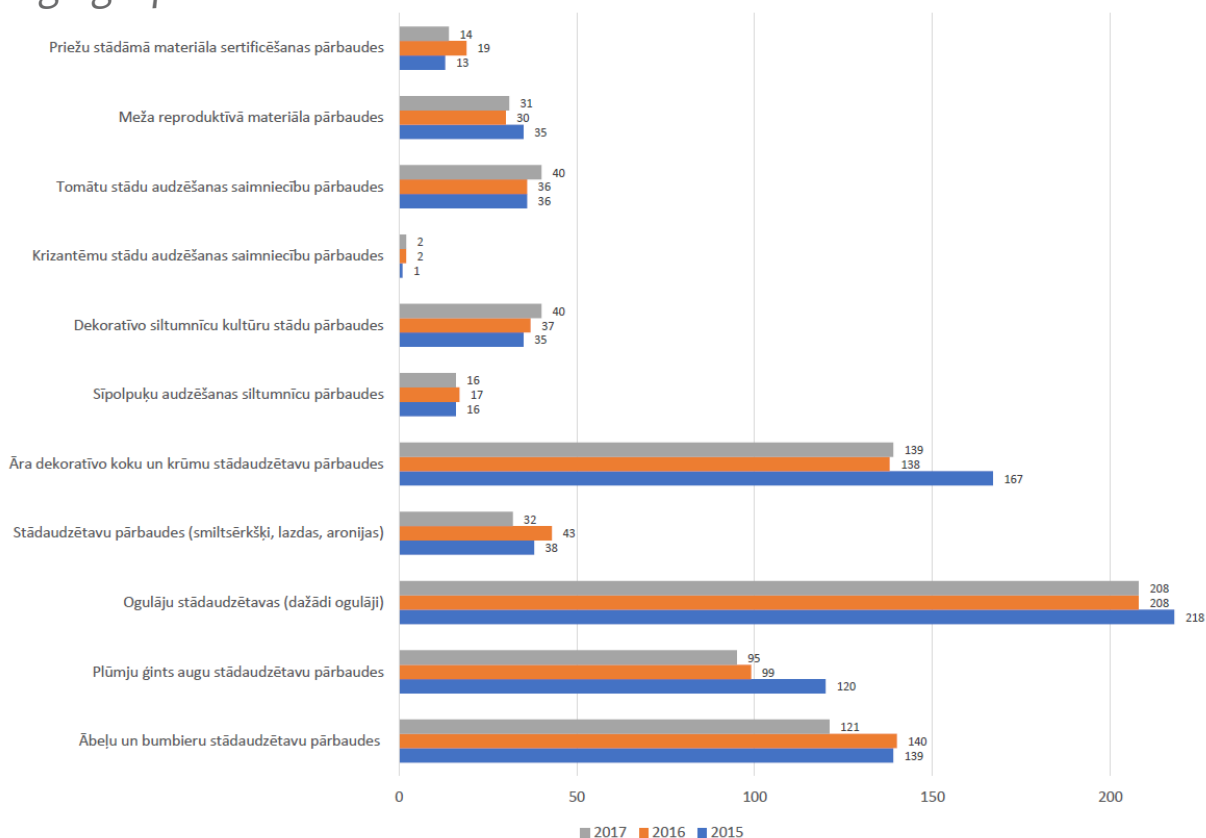
32 tomātu stādu audzēšanas saimniecībās veiktas 40 pārbaudes 2,1 ha platībā un noņemti 34 paraugi. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem,

pārbaužu skaits ir nedaudz palielinājies, taču noņemto paraugu skaits nav būtiski mainījies.

VAAD veic arī meža reproduktīvā materiāla pārbaudes fitosanitārā stāvokļa noteikšanai - 24 meža kultūru stādaudzētavās veikta 31 pārbaude 58,78 ha platībā, tika noņemti 6 paraugi. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, pārbažu skaits nav būtiski mainījies, taču noņemto paraugu skaits ir būtiski samazinājies.

Pārbaudīto stādaudzētavu skaits pa augu grupām

Priežu stādāmā materiāla sertificēšanai veiktas 14 pārbaudes 30,22 ha platībā un noņemti 44 paraugi. Pārbažu skaits ir samazinājies salīdzinot ar 2016.gadu, kā arī noņemto paraugu skaits ir samazinājies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.



3.4.4

Augu pasēs un etiķetes

Augu pasēs un etiķetes ir dokumenti, ko pievieno pavairošanas materiālam to tirgojot kā apliecinājumu, ka stādaudzētavā ir veiktas visas obligātās pārbaudes, nav konstatēti augu karantīnas organismi un gan audzēšanas vieta, gan materiāls atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kvalitātes kritērijiem.

Lai Latvijā izplatītu augus, kas iegādāti citās ES valstīs, pamatojoties uz augu oriģinālo augu pasi, tiek izsniegta augu aizvietotājpase.

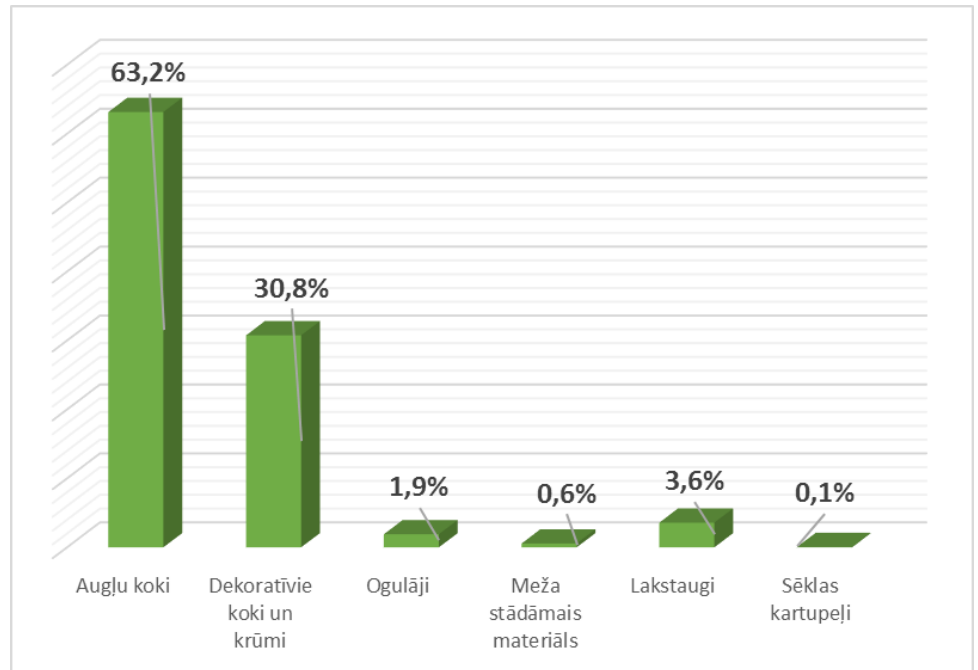
Augu pasēs un etiķetes var sagatavot VAAD vai paši audzētāji, kuriem VAAD devis šādu atļauju. 2017.gadā tika izsniegtas divas atļaujas.

Kopumā 2017.gadā tika izsniegtas 18620 augu pasēs un etiķetes (tajā skaitā aizvietotājpases).

Tāpat kā arī iepriekšējos gados, arī 2017. gadā visvairāk augu pasēs izsniegtas tieši augļu kokiem (ābeles, bumbieres, ķirši, plūmes u.c.). Kopumā augļu kokiem izsniegtas 11703 augu pasēs, dekoratīvajiem kokiem un krūmiem – 5700, ogulājiem – 352, lakstaugiem – 664 un meža stādāmajam materiālam – 103. Salīdzinoši ar citiem gadiem liels skaits augu pasu tika izsniegts mizai, mulčai un gataviem koksnes iz-

strādājumiem (skujkoku skaliņi) - 88, taču pavisam neliels augu pasu skaits tika izsniegts kartupeļiem – 10.

Izsniegtās augu pases un etiķetes



3.4.5

Latvāņu izplatības ierobežošana

2017. gadā papildus nedaudz uzmērītas invazīvās sugas Sosnovska latvāņa no jauna invadētās vai iepriekš VAAD nezināmās teritorijas, bet monitoringa ar atkārtotu uzmērīšanu netiek veikts.

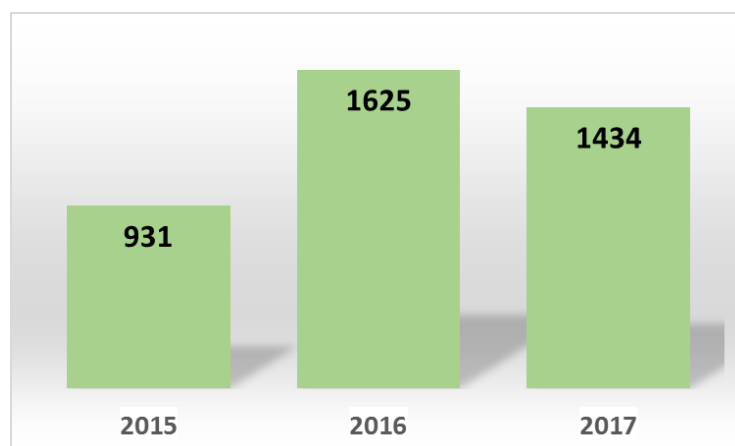
3.4.6

Importa un eksporta kravu kontrole

No trešajām valstīm ievestās produkcijas pārbaudi robežkontroles punktos veic PVD Robežkontroles departamenta robežkontroles punkti. Ja ieviešanas punktā nav iespējams veikt augu un augu produktu pārbaudi un kravām ir zems fitosanitārais risks, importēto kravu kontroli veic VAAD kravu saņemšanas vai glabāšanas vietās. Par katru konstatēto neatbilstību augu un augu produktu kravās dienests sagatavo paziņojumus (notifikācijas).

Kopumā par trešajām valstīm 2017. gadā tika sagatavotas 1434 notifikācijas par 25 valstīm.

Sagatavoto notifikāciju skaits



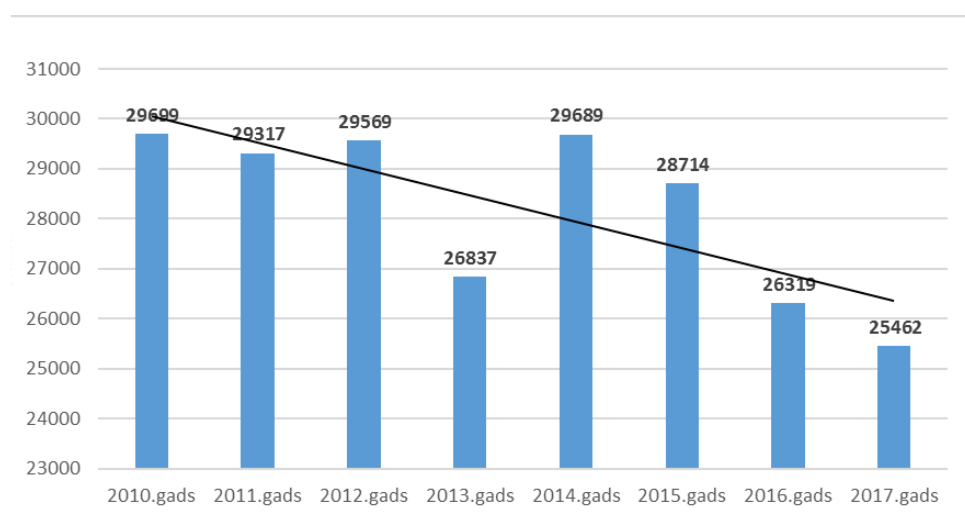
Līdzīgi, kā iepriekšējos gados, arī 2017. gadā visvairāk notifikāciju sagatavotas par Krievijas Federācijas, Baltkrievijas un Turcijas kravām. Nemainīgi, kā iepriekšējos gados, arī 2017. gadā vislielākais pārkāpumu skaits bijis tieši par neatbilstošu koksnes iepakojamo materiālu.

Sešos gadījumos, ņemot paraugu laboratoriskām analīzēm, augu produkcijā un koksnes iepakojamā materiālā konstatēti kaitīgie organismi: nekarantīnas nematode *Bursaphelenchus mucronatus* – Ukrainas un Baltkrievijas izcelsmes koksnes iepakojamā materiālā (trīs gadījumi), *Siricidae* sp. – Turcijas izcelsmes iepakojamā materiālā.

Divos gadījumos Izraēlas izcelsmes bazilikā tika konstatēti karantīnas organismi - *Bemisia tabaci* un *Liriomyza trifolii*.

2017.gada laikā ir veiktas 5638 pārbaudes, lai pārbaudītu nosūtamo kravu atbilstību importētājvalsts fitosanitārajām prasībām, un izsniegti 25462 fitosanitārie sertifikāti. No izsniegtajiem fitosanitārajiem sertifikātiem 22343 izsniegti eksportam un 3119 – reeksportam.

Izsniegto fitosanitāro sertifikātu skaits



Salīdzinot 2017. gada rādītājus ar 2016. gadu, izsniegto fitosanitāro sertifikātu skaits samazinājies par 3,26%. Kopumā laika posmā no 2010. līdz 2017. gadam vērojama izsniegto fitosanitāro sertifikātu skaita samazināšanās.

2017. gadā augu un augu produktu kravām fitosanitārie sertifikāti tika izsniegti uz 133 valstīm, kas ir par divām valstīm mazāk nekā 2016. gadā.

2017. gadā vislielākais izsniegto fitosanitāro sertifikātu īpatsvars ir eksportētajai produkcijai uz Krievijas Federāciju. Uz Krievijas Federāciju izsniegti 18% (4539) fitosanitārie sertifikāti no kopējā izsniegto fitosanitāro sertifikātu skaita. Samērā liels fitosanitāro sertifikātu īpatsvars izsniegts arī Ķīnai – 13% (3221), Japānai – 10% (2547) un Baltkrievijai – 9% (2355).

Fitosanitāro sertifikātu skaits objektīvi neraksturo nosūtīto fitosanitārajai kontrolei pakļauto kravu apjomu un veikto pārbaūžu daudzumu, jo fitosanitāros sertifikātus izsniedz dažāda lieluma kravām.

Apjoma ziņā vislielākā produktu grupa, kam veiktas fitosanitārās pārbaudes, ir graudi un graudu produkti (milti, pārsļas, makaroni). Visvairāk pārbaudīti un nosūtīti Latvijas izcelsmes graudi un graudu produkti (68,9%), kā arī Krievijas (19,2%) un Lietuvas (6%) izcelsmes šāda veida produkti.

Nozīmīgu vietu fitosanitārajai kontrolei pakļauto produktu eksportā iegem koksne. Pārsvārā tiek eksportēti zāgmateriāli (dēji, brusas) vai apaļkoki. Visvairāk no abiem kokmateriālu veidiem ir Latvijas izcelsmes (86% izvesto zāgmateriālu un 98% apaļkoku), otrajā vietā – Baltkrievijas izcelsmes apaļkoki un Igaunijas izcelsmes zāgmateriāli.

Ļoti nozīmīgs augu produkts, kas tiek eksportēts no Latvijas, ir kūdra. Kūdras pārbaudes pamatā tiek veiktas ražošanas vietās. Paraugi tiek analizēti augsnē dzīvojošo augiem kaitīgo nematožu, kā arī citu augiem kaitīgo organismu noteikšanai. Nosūtītās kūdras apjoms 2017.gadā palielinājies par 98 585 tonnām, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

3.4.7

Laboratoriskā testēšana karantīnas organismu atklāšanai

NFL uztur laboratorijas kvalitātes, administratīvo un tehnisko sistēmu atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17025 standarta prasībām.

Laboratorija nodrošina regulāru personāla kvalifikācijas celšanu un iespēju piedalīties starplaboratoriju testēšanā. 2017.gadā starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas notika šādās jomās:

- molekulārajā bioloģijā;
- nematoloģijā;
- bakterioloģijā;
- mikoloģijā

NFL nodrošina zinātnisko atbalstu augu karantīnas jomā, piedalās kaitīgo organismu riska analīzes izstrādē, sadarbojoties laboratoriskās diagnostikas jomā ar citām ES dalībvalstu laboratorijām.

Svarīgākais laboratorijas uzdevums ir veikt augu, augu produktu, kaitīgo un karantīnas organismu paraugu testēšanu.

NFL iesūtīto un testēto paraugu skaits 2017. gadā ir mazāks nekā iepriekšējos divus gadus. 2017. gadā laboratorijā reģistrēti 5118 paraugi, tas ir par 1145 paraugiem mazāk nekā 2016. gadā un par 927 paraugiem mazāk kā 2015. gadā. 28 paraugos konstatēti augu karantīnas organismi.

NFL testēto paraugu skaits

	Kopā iesūtītie paraugi	Tai skaitā						Paraugu skaits, kuros konstatēti augu karantīnas organismi
		Imports	ES	PVD RD	Privātpersonas un firmu pārstāvji	Prognožu speciālisti	Valsts monitoringa ietvaros	
2015	6045	72	309	74	368	101	5121	112
2016	6263	127	160	104	385	86	5701	64
2017	5118	63	97	80	99	94	4685	28

4. Sabiedrības informēšana

Publikācijas, intervijas plašsaziņas līdzekļos

Pārskata periodā sniegtas ap 100 interviju un sagatavotas atbildes uz žurnālistu jautājumiem (2016.g. – 105), kā arī bijušas 52 autorpublikācijas specializētajos izdevumos — žurnālos „Saimnieks”, „Agro Tops”, „Dārza Pasaule” (2016.g. – 50). Biežāk uzdotie jautājumi bija par augu kaitēkļu, slimību ierobežošanu, latvāņu izplatību un par darbīgo vielu glifosātu.

Oficiālajam izdevumam „Latvijas Vēstnesis” regulāri sagatavotas publikācijas saistībā ar Latvijas augu šķirņu katalogu, selekcionāru tiesību piešķiršanu un šķirnes nosaukumu atzīšanu, par izmaiņām Augu aizsardzības līdzekļu reģistrā un Mēslošanas līdzekļu reģistrā.

Semināri

Turpinot ieviest AAL lietošanas iekārtu pārbaužu sistēmu, VAAD sadarbībā ar LLKC un Latvijas Augu aizsardzības līdzekļu ražotāju un tirgotāju asociāciju organizējis vairākus informatīvus seminārus par AAL drošu lietošanu un AAL lietošanas iekārtu pārbaudēm.

VAAD 2017. gadā organizēja 25 seminārus par integrēto augu audzēšanu, iekļaujot normatīvo aktu skaidrojumus, kaitīgo organismu monitoringa veikšanu, agroķīmiskās izpētes lietderības pamatošanu u.c. jautājumus.

Lai tirdzniecības vietas būtu informētas par prasībām, kādas jāievēro, ievēdot stādāmo materiālu Latvijā no Eiropas valstīm, pārdot stādāmo materiālu un kartupeļus, organizēts seminārs pašvaldību apzaļumošanas firmu pārstāvjiem un tirdzniecības tīklu pārstāvjiem.

Dalība publiskajos pasākumos

Pārskata periodā dažādās Latvijas pilsētās VAAD speciālisti ar tematiskajām lekcijām piedalījušies LLKC, Zemnieku saeimas, Vidzemes un Latgales graudaudzētāju kooperatīva VAKS, AREI organizētajos semināros.

2017. gadā VAAD jau sesto reizi piedalījās lauksaimniecības nozares lielpasākumā „Traktordiena”, kas ik gadus vienkopus pulcē ap vairākus tūkstošus lauksaimniekus un viņu ģimenes. VAAD stendā interaktīvā veidā, izpildot dažādus uzdevumus un atbildot uz jautājumiem, bija iespējams iepazīties ar VAAD darbības jomām un pakalpojumiem, kā arī ar drošības prasībām, lietojot AAL.

2017. gadā valsts pārvaldes Atvērto durvju dienā VAAD apmeklēja 35 cilvēki, savukārt Ēnu dienā VAAD apmeklēja 28 jaunieši, kas varēja iepazīties un ēnot ikdienas darba gaitas tādu profesiju pārstāvjiem kā jurists, ķīmiķis, biologs, virusologs, entomologs, helmintologs, mikologs.

Sadarbība ar mācību iestādēm

Pārskata periodā turpinājās sadarbībai ar Latvijas Lauksaimniecības universitāti, Priekuļu tehnikumu un Malnavas koledžu. Mācību vizītē divas reizes tika uzņemti tehnikuma audzēkņi, kas apgūst lauku īpašuma apsaimniekošanu. Vizītē VAAD apmeklēja un ar laboratoriju darbu iepazīnās arī Ozolu bērnunama audzēkņi.

Ar sēkļu sertifikācijas procesa norisi un NSKL darbu iepazīstināti LLU ERASMUS programmas studenti un LLU maģistranti.

2017. gadā VAAD pirmo reizi piedalījās Bulduru dārzkopības vidusskolas organizētajā pasākumā „Dārznieku diena”.

Informatīvie materiāli

Lai palīdzētu lauksaimniekiem atpazīt slimības un kaitēkļus, VAAD 2017. gadā sagatavoja trīs rokasgrāmatas: „Čemurziežu dzimtas dārzeņu slimības un kaitēkļi”, „Kauļekoku slimības un kaitēkļi” un „Aveņu, kazeņu un zemeņu slimības un kaitēkļi” un informatīvu materiālu – 2018.gada kalendāru lauksaimniekiem.

2017. gada nogalē izdota „Rokasgrāmata AAL izplatītājiem”.

Sagatavots informatīvais materiāls AAL trešās reģistrācijas klases neprofesionāļiem lietotājiem ar skaidrojumu par AAL veidiem un lietošanas drošības prasībām. Pavasarī atgādināts par fitosanitāro prasību nodrošināšanu dekoratīvajiem augiem un stādāmajam materiālam, kā arī par AAL un ML lietošanas nosacījumiem, vasaras beigās sniegta informācija par situāciju bakteriālās iedegas izplatībā un pārbaužu rezultātiem.

2017. gadā regulāri iznākušas Ziņu lapas par VAAD aktualitātēm.

Mājaslapa un sociālie tīkli

Pastāvīgi aktualizēta informācija VAAD mājaslapā www.vaad.gov.lv un mājaslapas sadaļā noverojumi.vaad.gov.lv, kur kultūraugu veģetācijas periodā ievietota informācija par lauka novērojumiem un brīdinājumi par kultūraugiem kaitīgo nekarantīnas organismu attīstību.

Palielinājies sekotāju skaits VAAD sociālajam kontam *Twitter* un *Facebook* vietnē, fotogrāfijas no VAAD publiskajiem pasākumiem ievietotas *Flickr* vietnē. Izveidots VAAD *Youtube* kanāls, kur ievietoti VAAD sagatavotie videomateriāli par augu aizsardzību, augu karantīnu un augšņu agroķīmisko izpēti.

Uzticības tālrunis

Reģistrēti 30 zvani VAAD uzticības tālrunī (2016.gadā – 25 zvani), sniegtas konsultācijas, pieņemtas un izskatītas sūdzības par AAL lietošanu.

Sadarbība ar valsts un nevalstiskajām organizācijām

7. februārī organizēta ikgadējā tikšanās ar nevalstiskajām organizācijām (NVO), sniegts VAAD 2015.gada darbības pārskats un informācija par 2016. gada darbības prioritātēm, sniegtas atbildes uz NVO jautājumiem.

21. martā Latvijas Sēkklaudzētāju asociācijas (LSA) gada kopsapulcē sniegta informācija par aktualitātēm sēkklaudzēšanā.

Pārskata periodā nostiprinājusies sadarbība ar Zemnieku saeimu. VAAD kopīgi ar Zemnieku saeimu gatavoja Latvijas pieteikumu INTER-REG projektam par kūtsmēsliu standartiem (MANURE STANDARTS), kura realizācija tika uzsākta 2017. gada 1. oktobrī.

Pārskata periodā turpinājās iesāktā sadarbība ar VSIA Latvijas Sertifikācijas centrs (turpmāk – LATSERT) laboratoriju mēslošanas līdzekļu kontroles paraugu testēšanā, kā arī ar Latvijas Lauksaimniecības universitātes un Latvijas Universitātes zinātniekiem, LATSERT un dārzkopības speciālistiem, kuri bija iesaistīti Mēslošanas līdzekļu ekspertu darba grupā.

VAAD augu karantīnas jomā turpina sadarboties ar lauku attīstības speciālistiem, AS „Latvijas valsts meži” un pašvaldībām.

Notikušas konsultācijas ar pašvaldībām un to pārstāvjiem par Sosnovska latvāņu ierobežošanu.